

40 let deželnega delovanja Slovenske skupnosti

Foto JMF

Uvodnik

Jurij Paljk

Brez odvečnih besed

Drugi bratje in sestre, želim izraziti svojo bolečino zaradi terorističnih napadov, ki so se zgodili v petek zvečer in zakrvavili Francijo ter povzročili številne žrtve. Predsedniku Republike Francije in vsem državljanom izrekam svoje globoko sožalje. Še posebej sem blizu domačim tistih, ki so izgubili življenje, in vsem ranjenim. Takšno zverinstvo nas navdaja s tesnobo in se sprašujemo, kako se lahko v človekovem srcu porodijo in udejanjajo tako strašni dogodki, ki so pretresli ne samo Francijo, ampak ves svet. Pred temi nedopustnimi dejanji ne moremo ne obsoditi sramotnega napada na dostojanstvo človeške osebe. Z vso močjo hočem ponovno zatrditi, da pot nasilja in sovraštva ne rešuje problemov človeštva ter uporaba upravičevanja te poti v imenu Boga je blasfemija (bogokletje). Vabim vas, da se mi pridružite v molitvi. Izročimo Božjemu usmiljenju nemočne žrtve te tragedije. Devica Marija, Mati usmiljenja, prebudi v srcih vseh razumne misli in miroljubne namene. Njo prosimo, naj varuje in bedi nad dragim francoskim narodom, prvim otrokom Cerkve, nad Evropo in nad vsem svetom".

S temi besedami je papež Frančišek po nedeljski molitvi Angelovega češčenja in blagoslovu nagovoril zbrane na Trgu sv. Petra; pokol islamskih skrajnežev v Parizu je sicer obsodil že dan prej v telefonskem pogovoru.

Pa ne gre samo za pokol v Parizu, ki je zverinsko delo islamskih teroristov, med njimi naj bi bila dva, ki sta potovala tudi čez Slovenijo v Francijo, saj sta bila podobna krvava dogodka tudi v Beirutu in v Keniji, čeprav na straneh naših dnevnikov in v naši sredini odmevajo predvsem žrtve iz Pariza.

/ str. 2

Okrogla miza v Gorici Naša državna šola "pod lipami"

Goriško "Srečanje pod lipami", posvečeno "naši državni šoli", so v ponedeljek, 16. novembra, v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž oblikovali poslanka Tamara Blažina, predsednica paritetnega odbora Ksenija Dobrila, ravnatelj Primož Stranj in tajnik Sindikata slovenske šole Joško Prinčič. Okroglo mizo, na kateri so se pogovarjali šolniki in politiki, ki jim je pri srcu naša šola, je vodil goriški podravnatelj in član Višjega šolskega sveta Peter Černic. Argumentov je bilo veliko, morda preveč, da bi se vseh lotili na poglobljen način. In vendar so navzoči, med katerimi

je bilo kar nekaj učiteljev in profesorjev, lahko marsikaj zanimivega slišali o prednostih in šibkostih zamajskih šol, o njihovih odličnostih in težavah, o zakonu "dobra šola" in ministrskem dekretu za slovensko šolo, o političnih in tehničnih ovirah, o pričakovanih in razočaranih Sindikata slovenske šole, o izmenjavi šola-delo itd. pa vse do tega, da je "biti šolnik ne le poklic, temveč poslanstvo". Da slovenska šola v zamajstvu ni zgolj tečaj slovenskega jezika, temveč kraj, kjer bi si otroci in mladi prisvojili tudi čut pripadnosti.

/ str. 16

KC Lojze Bratuž / Razstava del Andreja Jemca Tenkočuten umetnik z lirično in krepko epsko prvino

Pod pomensko zelo globokim naslovom *Med tukaj in onkraj* je v svetlih razstavnih prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici do 26. januarja 2016 na ogled razstava imenitnega ustvarjalca, pedagoga, člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter dobitnika najvišjega slovenskega priznanja na področju kulture, Prešernove nagrade, akademskega slikarja Andreja Jemca.

/ str. 6
Iva Koršič

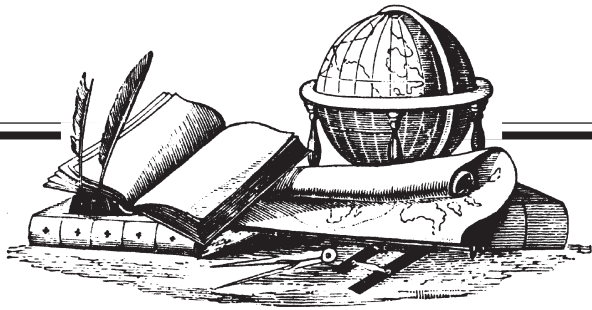
Ostanite nam zvesti!

Kot smo že večkrat pisali, so nas letos zelo prizadeli finančni rezi s strani Republike Slovenije in Dežele Furlanije Julijske krajine, zato pozivamo vse tiste zveste naročnike in naročnice, bralke, bralce ter prijatelje Novega glasa, naj nam ostanejo blizu. Sporočamo pa tudi, da nam lahko pomagajo tako, da v sklad za izdajanje našega tednika darujejo denarna sredstva na naslednja računa:

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje,
IBAN: IT 19 F 08532 12400 000000730643
SWIFT ali BIC koda: ICRAITRRESO

Čedajska banka:
IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280
SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C

Že vnaprej se zahvaljujemo in vam vsem kličemo: "Ostanite nam zvesti tudi v prihodnje!"

Osemnajsta žalna slovesnost v Škrbini S spominom do pomena primorskih padalcev

V sredo, 11. novembra 2015, na dan, ko angleški narod praznuje spomin na padle v vseh vojnah, so se v Škrbini pri Komnu poklonili slovenskim primorskim padalcem, ki so padli med drugo svetovno vojno ali pa so po njej, krivično osumljeni vohunstva, postali žrtve jugoslovanske politične policije. Od lanskega leta ni več

moracija s polaganjem vencev in kulturnim sporedom potekala pred spominsko ploščo na Fakinovi domačiji. Zbrane je pozdravil župan občine Komen Marko Bandelli, ki dogodek tudi organizira z vaško skupnostjo Škrbina. Šlo je za pripadnike zavezniških izvidniških misij, ki so na pobudo angleških tajnih služb vzpostavljali stik z odporiškim

špionaže. Bandelli je spregovoril o vlogi padalcev pri analizi stanja in zbiranju informacij na terenu, vzpostavitvi stika z odporiškim gibanjem, iskanjem lokacij za naslednje misije, pri vzpostavitvi radijskih zvez in izvajanju sabotaž.

Pozdravne besede so izrekli še nova britanska veleposlanica v Sloveniji Sophie Honey, Earlov sin Lawrence Earle in nekdanji veleposlanik David Lloyd. Letošnji slavnostni govornik je bil Miha Ferjančič, brat enega od padalcev, Venčeslava Ferjančiča iz Idrije. Rojen v Idriji leta 1919 in preminul v Buenos Airesu leta 2010, spada v prvo skupino primorskih padalcev, ki so se spustili na slovenska tla.

Dobrodružna navada zadnjih let je večer, posvečen zgodovini primorskih padalcev; tokrat je bil v petek, 6. novembra, v Kulturnem domu v Komnu. V ospredju sta bila življenje in delo narodnoobrambnega delavca prof. Ivana Rudolfa, ki je med drugo svetovno vojno v Afriki in Aziji zbiral primorske vojake v britanskem vojnem ujetništvu in jih navduševal za uporništvu za osvoboditev Primorske. Moderator Ivo Jevnikar se je srečal z ustvarjalci dokumentarcev *Rudolfovi padalci*, projekta Socialne akademije za mlade, in *Ivan Rudolf iz niza Pozabljeni* RTV Slovenija. Skozi pričevanje o očetovem delu in idealih je prisotnost pospremil še časnikar Saša Rudolf.

Jernej Šček

preživelih, niti pobudnika teh srečanj in "odkritelja" primorskih padalcev, angleškega veterana in časnikarja Johna Earla. Že 18. žalna slovesnost potrjuje poglobitev javnega vrednotenja te tragične in junaške zgodbe, tako s strani lokalnega prebivalstva kot strokovne in politične javnosti.

Vojaški kaplan je ob 10. uri daroval mašo zadušnico v cerkvi sv. Antona, ob 11. uri pa je kome-

gibanjem v Jugoslaviji med letoma 1943 in 1944. Pod okriljem prof. Ivana Rudolfa so se mladi slovenski fantje urili v Egiptu in Palestini ter se nato na domačih tleh bojevali proti nacifašizmu in za združitve Primorske takratni Jugoslaviji. Po vstopu na jugoslovansko ozemlje so pristopili k partizanskim vrstam, a bili po vojni do konca leta 1945 večinoma likvidirani kot narodni izdajci pod sumom vohunstva in

očitali nedostojnost zaradi davkov na javna stranišča, da denar pač ne smrdi, v tem primeru ne velja. Denar, ki stoji za pokoli nedolžnih ljudi v Keniji, Beirutu, Parizu in drugod po svetu, ogabno smrdi, še kako smrdi, in to vemo vsi, še posebno pa države, ki trgujejo z orožjem, ki finančno izkoriščajo revne države.

Ko se klanjamo nedolžnim žrtvam, seveda odklanjamo vsakršno nasilje, ki ni nobena rešitev, a istočasno zahtevamo, da se začnejo reševati zadeve pri samem korenu, tam, kjer ljudje trpijo, zato tudi bežijo pred nasiljem. In naj bo zgovorna tišina tista, ki govori namesto nas, če že tihe molitve za mir ta naša družba ni več sposobna izreči!

Prejeli smo

Dokaj izčrpno, a vsaj zame ne dovolj

Na kulturni strani Novega glasa z dne 12. 11. 2015 sem ta hip prebrala dokaj izčrpno poročilo Leva Detele o šestih desetletjih Slovenske kulturne akcije v Argentini, iz katerega sem med drugim zvedela, da je v zadnji 195. jubilejni številki revije Meddobja, ki je izšla lani ob koncu leta, med ostalim zelo zanimivim gradivom tudi izbor slovenskega zdomskega pesništva, ki obsega 35 imen. In med vrsticami, ki omenjajo likovno ustvarjalnost, sem odkrila med Goršetom in Remčevom prav tako znano, ljubljeno in cenjeno ime Alekse Ivanc Oliveri, o njej pa nisem vedela, najbrž sem pozabila, da je kdaj vedrila med stranmi te ugledne revije. Kdo ve, če ve gospod Ambrož Kodelja, doberdobski župnik, ki mu je prav ta umetnica okrasila cerkev s Križevim potom na besedilo Daneta Zajca. Poročilu pa nekaj bistvenega manjka, in sicer podatek, koliko stane 195. številka Meddobja in kje je naprodaj.

Sprašuje in postavlja piko na i
Jolka Milič

S 1. strani Brez odvečnih ...

"Nasilje ni nobena rešitev"! je bil še jasen sveti oče, ki je že velikokrat doslej govoril o tretji svetovni vojni, ki poteka. Gre seveda za drugačno vojno, a vendarle globalno vojno in nihče od nas v tej vojni ni varen. Te dni ste slišali in boste še videli vrsto ljudi, ki na tak ali drugačen način razlagajo, zakaj je prišlo do pokola nedolžnih ljudi v Parizu in drugod, pa vendar si upamo zapisati, da so te besede odveč, saj vsi vemo, poznamo način, kako bi se zadeve rešile, če bi se jih hotelo rešiti. Teroristi organizacije ISIS bi bili že zdavnaj osamljeni, uničeni, če za njih ni bil stal poguben kapital, ki ima ves interes, da je Sirija v vojni. Mir bi lahko dosegli tudi tako, da ne bi trgovali, sklepali poslov s spirtimi stranmi, da jim ne bi prodajali orožja, da ne bi za vsem tem nasiljem stal pogubni kapital. Velesile, ki se tam, v Siriji in sploh v t. i. naftnih državah, bojujejo, prikrto in neprikrto, sklepajo posle s Savdsko Arabijo, ki ni sprejela niti enega samega begunca, a denarno podpira islamsko teroristično organizacijo ISIS itd...., so samo dokaz več, da miru nihče noče imeti.

"Z ljudmi, ki se razstreljo in s samomorom povzročijo še smrt veliko drugih ter so prepričani,

da jih bo zato njihov bog nagradil in nebesih, mi enostavno ne moremo govoriti!" je bila pred leti zelo jasna ateistična nobe- lovka Rita Levi Montalcini, medtem ko je slovit milanski mislec in kardinal Carlo Maria Martini na izzivalno vprašanje, katere veroizpovedi so sprejemljive za naš svet, mirno odgovoril: "Vse tiste, ki spoštujejo temeljno listino človeških pravic, ki jo je postavila za temelj sobivanja Organizacija združenih narodov".

Cinična izjava rimskega cesarja Vespazijana, ki so mu v senatu

Na Reki srečanje med Svetom slovenskih organizacij in Unijo Italijanov

Govor je bil tudi o možnih oblikah sodelovanja

Povezovanje med italijansko in slovensko narodno skupnostjo mora soneti na medsebojnem poznavanju, na redni izmenjavi izkušenj in na programskem sodelovanju. To so temelji za ovrednotenje kulturne dediščine narodnih skupnosti in za vključitev zaščitnih do-

ločilo v družbenorazvojnem smernice na čezmejnem področju med Italijo, Hrvaško in Slovenijo. Vse tri države imajo torej korist, da podpirajo to skupno sodelovanje dveh narodnih skupnosti, ki je v zadnjih letih postalo že utečena praksa in beleži nadvse uspešne rezultate še posebno na področju evropskih projektov.

To so bila izhodišča dnevnega reda srečanja med predstavniki Unije Italijanov v Sloveniji in na Hrvaškem ter Sveta slovenskih organizacij; sestali so se v torek, 10. novembra 2015, na sedežu Unije Italijanov na Reki. To je bil tudi prvi uradni obisk novega vodstva Sveta slovenskih organizacij pri sorodni krovni organizaciji italijanske narodne skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem. Dejstvo, da je bil ta obisk, ki se je razvil v pravo delovno srečanje, na Reki, pa je znamenje pozornosti do širšega prostora, ki ima med svojimi specifikami prisotnost narodnih skupnosti.

Delegacijo SSO, ki so ga predstavljali deželni predsednik Walter Bandelj, pokrajinski predsednik za Videmsko Riccardo Ruttar, član izvršnega odbora in odgovoren za evropske projekte Ivo

Corva ter vodja tiskovnega urada Julijan Čavdek, so sprejeli predsednik izvršnega odbora Unije Italijanov Maurizio Tremul, tajnik izvršnega odbora Marin Corva ter predsednik sveta UI ter odgovorni urednik dnevnika La Voce del Popolo Roberto Palisca.

za evropski projekt Jezik/Lingua. K temu tudi navajajo spodbudne besede, ki jih je izreklo več predsednikov republike, od Napolitana, Türka, Mattarelle do Pahorja. Pogovor se je nato nadaljeval prav o tematiki novega evropskega programiranja, pri katerem je

Celodnevni obisk predstavnikov Sveta slovenskih organizacij pri Uniji Italijanov je bil razdeljen na tri dele. Uradnemu srečanju med dvema krovnicima organizacijama, ki je potekalo v palači Modello, kjer ima sedež Unija Italijanov, sta sledila sprejem na italijanskem konzulatu in pogovor s konzulom dr. Paolom Palminterijem. Na uredništvu dnevnika La Voce del Popolo, kjer je tudi sedež založniške družbe EDIT, pa so delegacijo SSO in UI sprejeli glavni urednik Roberto Palisca, urednica štirinajstdnevnik Panorama Ilaria Rocchi in glavna urednica za politiko Christiana Babić.

Na dopoldanskem srečanju so si predstavniki SSO in Unije Italijanov izmenjali osnovne informacije obeh krovnic organizacij. Predsednika Tremul in Bandelj sta pri tem izrazila zadovoljstvo za obisk, ki potrjuje dobre odnose ne samo med dvema narodnima skupnostima, ampak tudi med partnerji, ki uspešno sodelujejo, kot se je to izkazalo

skupna želja, da pride do nadgradnje evroprojekta Jezik/Lingua. Pomembno pa bi bilo tudi, če bi ciljali na nove programe, in še posebno, da bi skupno sodelovali na področju medijev in založništva ter da bi v to vključili slovensko narodno skupnost na Hrvaškem in Hrvate v Moliseju. Idej in predlogov je namreč veliko, pri tem pa je potrebno, da vse tri krovne organizacije, Unija Italijanov, Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno gospodarska zveza skupno nastopijo v odnosu do Hrvaške, Italije in Slovenije.

Pogovori na uredništvu dnevnika La Voce del Popolo pa so se osredotočili na medijsko in založniško dejavnost. Na knjižnem področju bi lahko vključili sodelovanje med Tržaškim knjižnim središčem in reško knjigarno v sklopu družbe EDIT. Glede medijev pa bi lahko pomislili na izmenjavo člankov po zgledu goriške izkušnje Posoške kronike in biltena Sloviti, ki ga izdaja zadruga Most iz Čedad.

Povejmo na glas

Svet potrebuje usmiljenje

Po grozljivem napadu na Pariz prejšnji teden se je mogoče spomniti skoraj neopažene podrobnosti, ki pa je zelo pomembna. Ko je Enciklopedija Treccani vprašala nekaj desetnih znanih osebnosti, kateri beseda oziroma pojem sta jim spremenila življenje, je papež Frančišek odgovoril: usmiljenje. Gre za izjemno vzvišen pomen, ki nam v teh časih postaja bližji, saj je vse težje najti odgovor na stopnjevanje vse bolj obremenjujočih in tesno vzbujajočih dogodkov. Do nas so segli velikanski valovi pribelžnikov, ob čemer pričujemo čutiti vsesplošno nemoč. Prihajajo iz dežel, kjer so vojna opustošenja velikanska in jim ni videti konca. Namesto pomirjanja vse več vojaških posegov z eksplozivno prisotnostjo vlesil. Namesto verskih priporočil človeku, naj dela za mir in samo za mir, raste pred našimi očmi vojna med verami, ki je od vseh vojn zagotovo najbolj neizprosna in krvava. Razviti svet se pogreza v prepričanje, da lahko le z vojaško silo pogasi bližnjevzhodni požar, in isto želi t. i. Islamska država, namreč kar najbolj skrajno vojno stanje, ki naj se razširi v prostor naše civilizacije. Vsakemu razmišljujočemu človeku je bilo že pred napadom na Pariz jasno, da vse skupaj drsi v nevarne vode oziroma v vse globlje vrtince srditejših spopadov. Se pravi tja, kjer se pričena temno kraljestvo vojne, ki se želi le širiti kot gozdni požar, podžgan z močnim vetrom. V tem stanju, ko ni videti srečnega izhoda, pač pa le slutili vse večji vihar, se počutimo ogrožene in oropane

vsakršne varnosti. In prav tu se je mogoče spomniti usmiljenja. Usmiljenja, ki nas lahko reši. Neke višje sile, ki bedi nad nami in nas more s svojo ljubečo roko prenesti in varen kraj zavetja. Seveda usmiljenje lahko podelijo le nebesa, težko si je predstavljati človeka, ki bi bil prepričan, da lahko usmiljenje podeljuje, za to je potrebna popolnost. In čudovita je ena od razlag usmiljenja: to je brezkončna potrpežljivost. Človek beži proč od Dobrega, v našem primeru se pomika v smer nasilja, vojn in vsakršnega uničevanja, Bog pa vedno in vedno neomajno čaka, da se človek k Dobremu vrne, da se vrne k Dobremu, in to v svoje dobro. In usmiljenje je prav v tem zvestem in nepopustljivem čakanju, da bo človek kot posameznik, kot narod, kot država na zgrešeni poti nekega dne omagal, obupal, si zaželel miru in se prenehal boriti s sočlovekom. Usmiljenje je že v tem, da si bo človek Dobro končno spet zaželel, toliko bolj pa v tem, da ga Dobro čaka, če se ga hoče hvaležno spet odkleniti in se k njemu vrniti. Jasno je, da svet danes potrebuje že prvo usmiljenje, torej obžalovanje, da je skrenil s srečne poti, in željo, da bi se vrnil k Dobremu. Tega obžalovanja in želje trenutno nikjer ni, nasprotno, krepi se vse bolj kruto soočenje med razvitem svetom in svetom islama v želji po nasilni podreditvi drug drugega. Res, še kako potrebujemo usmiljenje, sicer je vse, kar smo do sedaj videli, lahko le uvod v strašnejša dogajanja.

Janez Povše

Slovenska skupnost je slovesno praznovala 40 let deželne delovanja

"Pomembno je, da ne prenehamo sanjati!"

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici je stranka Slovenska skupnost ob 40. obletnici delovanja na deželni ravni v petek, 13. t. m., pripravila slovesno akademijo, na kateri so podelili pisatelju Borisu Pahorju naziv častnega predsednika. Predsednik stranke Slovenska skupnost, ki jo je na deželni ravni pred 40 leti v Devinu ustanovila skupina tridesetletnikov, Peter Močnik je slovesno akademijo odprl s pozdravom navzočih, prebral je čestitke italijanskega predsednika vlade Mattea Renzija, slovenskega ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazda Žmavca in drugih visokih predstavnikov slovenskega in italijanskega političnega sveta, županov z obmejnege področja na obeh straneh državne meje. Deželni tajnik stranke Slovenska skupnost Igor Gabrovec pa je imel osrednji govor.

Kulturni program slavnostne prireditve ob 40-letnici stranke Slovenska skupnost, na kateri so podelili tudi priznanja najbolj zaslužnim članom stranke, je pripravila režiserka Maja Lapornik z mladimi in pevko Andrejo Možina ter vokalnimi dekleškimi sestavam Bodeča Neža pod vodstvom dirigenta Mirka Ferlana.

Peter Močnik: Naj živi Slovenska skupnost!

Cenjeni gostje, dragi somišljeniki in prijatelji, dame in gospodje, v čast si štejem, da vas lahko kot predsednik stranke Slovenska skupnost najtopleje pozdravim in se vam zahvalim za Vašo prisotnost na tej 40. obletnici deželne zbirne stranke Slovencev v Italiji. 40 let je doba zrelosti, a tudi energije in izkušnje, sposobnosti prilagajanja novim izzivom in ohranjanja zdravih tradicij ter dobrih praks.

40 let je za politično stranko dolgo obdobje, še posebej, če je v tem burnem dogajanju znala in zmogla ohraniti ime, simbol, načela in značaj. Na deželnem, a tudi na italijanskem prizorišču se lahko s tem ponaša le malokatera stranka. Nekateri bodo rekli, da je to znak zastarelosti ali nesposobnosti reformiranja. A motijo se. Prav današnji čas nam kaže, kako so načela edine slovenske stranke v Italiji - demokracija, samostojno politično nastopanje, skrb za narod in za družbo - ostala živa in pomembna. Utapljanje v velikih silah večkrat pomeni tudi izgubo lastnih smernic, ki se morajo podrediti kompromisom. V tem smislu postajamo

Slovinci le eden od problemov, nismo pa samostojni pri ocenjevanju posledic politike na našo družbo in pri izbirah javnega nastopanja.

Avtonomija naše narodne skupnosti, ki je v tem delu Italije avtohton del družbe, istočasno pa tudi del matičnega naroda, je naše največje bogastvo, saj pomeni svobodo odločanja o lastni usodi. Omejevanje, zmanjšati ali

uničiti to avtonomijo pomeni omejevanje, zmanjšati ali uničiti pravice ljudi, ki sestavljajo našo narodno skupnost, in s tem del tukajšnje družbe. To pomeni zmanjšati ali uničiti del tukajšnega bogastva - človeškega, kulturnega, materialnega.

Prav politične bitke, ki se v zadnjih časih bijejo na področju krajevnih uprav in njihove avtonomije, samostojnega kakovostnega šolstva ter avtonomije kulturnih izborov, dokazujejo, kako so imeli prav tisti možje in žene, ki so pred 40 leti zagrabili tradicijo, ki je že zrasla v Trstu in se utrjevala v Gorici, ter dali pobudo za neideološko, pluralistično, demokratično slovensko stranko, odprto vsakemu, ki dobro misli in dobro želi svoji skupnosti.

Izvoljeni predstavniki in voditelji, ki so se v teh 40 letih zvrstili na čelu in v službi slovenske stranke in naših ljudi, nesebično ter z veliko mero iznajdljivosti in prilagodljivosti, tako kot naši volivci, brez katerih danes ne bi bili tu, so bili, so in bodo velik zglede za naprej. Zglede za novo delo, ki naj bo pluralistično in zavezano svetli politični tradiciji našega naroda, torej od Edinosti pa vse do boja na strani svobode, da bi se še ohranili slovenska beseda in prisotnost na tem lepem koščku naše zemlje, ki se razlega in razvija od zasneženih alpskih dolin preko Rezijske in Benečije do Brd, Gorice, Krasi in Trsta ob Jadranu.

Tu smo že 13 stoletij, v delu in miru, v iskanju in ponujanju prijateljstva ter sprave, ob zahtevi spoštovanja našega dostojanstva in pravic. Narod brez jezika, zgodovine, naselitvenega prostora in svobode pri odločanju je obsojen na smrt. Upam, da si tega nihče ne želi, saj bi moral v tem primeru biti naš odgovor trezen, a tudi odločen, ker gre za življenje neke

počastimo prva štiri desetletja stranke Slovenska skupnost, samostojne stranke Slovencev v Italiji. Stranke, ki je tistega pozno majskega dne leta 1975 pridobila svojo naravno deželno razsežnost in s tem povezala v celoto številna politična gibanja iz Tržaške in Goriške ter jih idejno razširila še na Videmsko, kjer so naši ljudje prav tako od nekdanje, od Čedad do Sv. Višarij, od Benečije do Koroške. Stranka Slovenska skupnost ni nastala kar čez noč in o tem nam

Foto J.M.P.

lahko marsikaj povejo številni tudi tu še vedno med nami, takratni tridesetletniki in še mlajši, ki so sredi sedemdesetih let v celoti in s polnimi pljuči dojel pomen združevanja v enoten političen subjekt, ki naj kot tak dopušča in pravzaprav spodbuja največjo notranjo in zunanjo širino. Pojem zbirne stranke je bil v srcu takratnim protagonistom, kot je vsem nam, ki smo danes poklicani, da vodimo stranko v tako različnih, a vendar vedno razburkanih političnih vodah.

Slovenska skupnost je nastala kot prvi primer združevanja moči. Brez predsodkov, brez apriornega zapiranja komurkoli. "Skupaj zmoredmo"! je bilo rečeno. Od tod ime, Slovenska skupnost, ki ne obsega ideoloških predznakov in v svoji sintezi, v samcatih dveh besedah poudari bistvo obstoja in političnega sporočila: da smo Slovenci, da smo skupnost. Da v slogi je moč in da skupaj zdržimo pred katerimkoli napadom, da skupaj zmoredmo katerikoli podvig. In da skupaj znamo deliti tudi težje trenutke, tudi poraze, ker v skupnosti je tudi solidarnost.

Tukaj smo, pravijo, pol-druge tisočletje. Ali morda tudi več. Tu smo doma, med Alpami in Jadranom, in tu so naši predniki tudi v najtežjih časih ohranili in razvijali svoj jezik, svojo kulturo in identiteto. Razvijali in predajali vsakemu novemu rodu, nato legli v zemljo, ki je zato za vse nas sveta - ker naši dedje počivajo v njej, je zapisal nabrežinski pesnik Igo Gruden in nas v istem zamahu vabil, da se zanjo, za našo zemljo in za naš prostor, borimo naprej.

Tu smo skupaj z drugimi: Italijani, Furlani, Nemci in številnimi dru-

gimi narodi in kulturami, ki prav tako od davnine časov z nami delijo ta prostor. Ni bilo vedno lahko in ni bilo vedno mirno. Kot Slovenci vemo, da nismo nikdar napadli, nismo tujega osvajali, nismo podjarmili. Morda le zato, ker smo majhen narod. Sam pa rad verjamem, da je tako, ker smo miroljubni. Primorci še posebej, saj nam je dano, da lahko z naših domov gledamo zasnežene vrhove in istočasno na sonce, ki se ob zatonu spušča v sinjino morja. Na tisto odprto morje, ki ponazarja svet, ki buta v pristanišča, skozi katera prihajajo in odhajajo ljudje, prihaja in odhaja blago, prihajajo in odhajajo različni jeziki, kulture, vere. In se tu srečujejo in vzajemno oplajajo. Od nekdanje. Za vedno. Zato smo srečni, da tu živimo.

Slovenska skupnost je stranka

stah Slovenske skupnosti. In zahvala gre ne nazadnje vsem aktivistkam in aktivistom, ki so pomagali za kulisami, nikoli anonimno, ker vsaka vas ve zanje in mi smo na vse ponosni, da so bili in so z nami.

Kaj pa danes? Spomini so dragoceni in pomembni. Vendar tu smo, da ponosni na preteklost, obogateni z njenimi izkušnjami, gledamo naprej. Gledamo v sedanjost, ki je polna izzivov, in v prihodnost, ki je polna upov in tudi neznanč. Zgodovina nas uči in pravzaprav poziva, da ne moremo in tudi nečemo biti sami. Kot politična stranka delamo v političnem okolju, ki je hvala Bogu pluralno in še vedno kar se da demokratično. Naše delo in možnost doseganja volilnih in upravnih rezultatov sta večkrat zelo odvisna od političnih navez.

Na deželni ravni smo leta 2013 že drugič potrdili politični in volilni dogovor z Demokratično stranko, ki danes - tudi v luči bližnjih upravnih volitev - zahteva globok razmislek in razjasnitev zlasti, kar zadeva nekatere pomembne strateške izbire na področju volilne zakonodaje in reforme krajevnih uprav. Mislim, da je vsem jasno, tudi našim zaveznikom in prijateljem v sami Demokratični stranki, da še zdaleč ni zadosteno potrebi po zaščiti slovenske manjšine in njene vloge pri soupravljanju naselitvenega prostora. Kot stranka območja smo pozorni na ohranjanje in pravzaprav na potrebo po utrditvi

deželne avtonomije, ki je vse prej kot na varnem. Prepričani smo, da moramo zato utrditi zavezništvo še najprej na nivoju treh avtonomnih Dežel alpskega loka, ki z nami delijo iste posebnosti. V tem smislu nam je tudi danes dragoceno zavezništvo s strankami narodno-jezikovnih manjšin in avtonomističnih gibanj od Aoste preko Trenta in Bocna vse do Trsta. Širše gledano, je strateškega pomena naše članstvo v Evropski svobodni zvezi političnih gibanj, ki so izraz manjšinskih in avtonomističnih strank. Na naraščajočo in večkrat objektivno upravičeno nezaupljivost ljudi do politike, ki dosega že petdesetodstotno volilno abstinenco (v 70. letih je volilo tudi preko 90-odstotkov upravičencev ...), odgovorjamo z drznostjo tistega, ki pogumno raziskuje tudi nepoznane poti. Z zanimanjem zato gledamo na oblikovanje novih političnih subjektov, ki črpajo smisel in vsebine v plemeniti tradiciji vrednotenja krajevnih značilnosti in avtonomizma. V stiku s slovensko politično sceno razvijamo prav tako širok odnos in pripravljamo smo na stalno dogovarjanje in oblikovanje skupnih čezmejnih strategij z vsemi strankami, ki hočejo z nami deliti slične cilje. Sočustvujemo z institucijami in ljudmi naše matične domovine v času teže preizkušnje begunske krize, ki sicer zadeva tudi vse nas. Ne moremo mimo tega, da obsojamo počasnost ali že skoraj negibnost Bruslja, ki mejne države dejansko pušča na cedilu. Zagovarjamo krščansko načelo bratskega sprejemanja ljudi v potrebi, ki pa samo po sebi ne more nadomeščati resnega in predvsem usklajenega načrta za kljubovanje predvidoma zelo dolgega obdobja migrantske emergency. Posvečamo se z umom, srcem in gmotnimi sredstvi slovenski šoli v Italiji, saj si na tem področju zaigramo jutrišnjo podobo naše skupnosti.

Leto 1975 je bilo za katoliško Cerkev sveto leto. Tudi mimo tega je bilo tisto leto še kar pestro. V za-

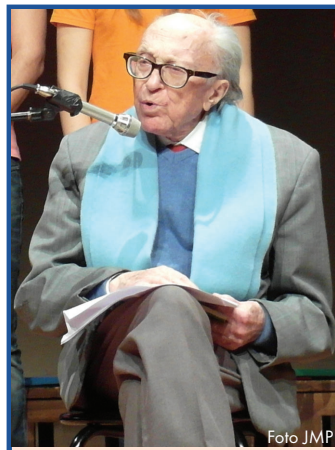

Foto J.M.P.

Veliko pričakovanje je vladalo za govor pisatelja Borisa Pahorja, ki je dejal, da se ima sam "od nekdanje za levičarja in bi zato sodil kam drugam, ne pa na slovesnost stranke Slovenska skupnost", a je dejal, da sam nikdar ni našel posluha za svoje ideje o narodni samobitnosti v levičarskih strankah, zato je on vedno volil in bil tudi na volilnih listah stranke Slovenska skupnost. Opozoril je na nevarnost globalizma in globalizacije, ki podobno kot некоč komunistični internacionalizem, ki je zametaval narodno identiteto, uničuje posebnosti, ki so značilne za samobitnost, zato je predvsem mlade pozval, naj se ne zadovoljijo samo z znanjem slovenskega jezika, ampak naj iščejo tudi slovensko narodno zavest, kateri je on ostal zvest ves povojni čas in tudi danes: "Sam sem od nekdanje levičar, sem socialni demokrat, a ne morem preko svoje identitete in je ne morem zavreči in sestavni del te identitete sta narodnost in slovenski jezik. Tudi Kosovel je bil levičar, a tudi on ni maral nobene diktature, kot je nisem jaz. Kot pošteni levičar sem prepričan, da mora naša zavest ostati tudi v prihodnje, biti moramo zavedni, saj je slovenski narod vedno živ v vitalno avtonomijo sredi drugih, večjih narodov, in to tako, da smo se vedno bojevali za svoje pravice, za svojo samobitnost, jezik, kulturo. Če od Trubarja naprej smo globalni, saj je vendarle on prav tu v Gorici že govoril v treh jezikih, a pisal je slovensko! Sam mladim in stranki Slovenska skupnost želim, da bi vztrajala v zavezi tem vrednotam in bi uspešno kljubovala uničujočemu globalizmu!"

Prejemniki priznanj

Na priznanjih piše: "Slovenska skupnost izreka priznanje in zahvalo za nesebično in požrtvovalno štiridesetletno delo v korist narodnostnim pravicam Slovencev v Italiji". Za Goriško so prejemniki priznanj:

Marko Brajnik
Mario Brescia
Karlo Bresciani
Hadrijan Corsi
Benjamin Černic
Branco Černic
Ivan Černic
Remo Devetak
Dominik Humar
Simon Komjanc
Carlo Mucci
Damjan Paulin
Izidor Prinčič

Bernard Špacapan
Božidar Tabaj
Marjan Terpin

Za Tržaško pokrajino pa so priznanja prejeli:

Alojz Debelis
Rafko Dolhar
Aleksander Furlan
Edvard Krapež
Joško Gruden
Ivo Jevnikar
Sergij Mahnič
Marij Maver
Sergij Pahor
Robert Petaros
Sergij Petaros
Boris Slama
Aldo Štefančič
Danilo Šavron
Drago Štoka
Antek Terčon
Alojz Tul

človeške skupnosti.

A danes je praznik, zato se mu predajmo! Vsem voščim "en lep večer" in naj živi Slovenska skupnost!

Igor Gabrovec: Slovenska skupnost je prvi primer združevanja moči

Spoštovane dame in gospodje, cenjeni gostje, dragi prijatelji, najprej seveda dober večer vsem in hvala, da ste se tu zbrali, da skupaj

kotnem Osimu sta Jugoslavija in Italija podpisali sporazum, ki je dokončno zapečatil vprašanje meje in vse, kar je temu sledilo. V Londonu je Margaret Thatcher prevzemala vodenje konservativne stranke, v Madridu je umiral diktator Francisco Franco in v Ostiti je bil umorjen družbeno aktiven furlanski pisatelj Pier Paolo Pasolini. Manj mladi se bodo najbrž spominjali, da so Pink Floyd istega leta objavili uspešnico *Wish you were here*. In šele dvajsetleten Bill Gates je z nekaj zanesenjaki ustanavljal Microsoft Corporation. Vsi ti dogodki so tako ali drugače vplivali na zgodovino našega prostora, Evrope in sveta. Tako je tudi prvi kongres Slovenske skupnosti 24. maja v Devinu prispeval svoje, da smo to, kar smo. Takratna mladina je opravila velik korak in verjamem, da so današnji dvajset- in tridesetletni tudi štirideset- in petdesetletniki lahko kos vsem današnjim izzivom v času, ki je tako različen in različno zapleten. Pomembno je, da ne prenehamo sanjati, da ne opustimo idealizma, da se ne ustrašimo novosti, da smo pripravljene na tveganja, da ohranimo živ plamen občutka ponosne pripadnosti neki skupnosti, ki je vredna vsega tega. Naj živi Slovenska skupnost!

POGOVOR Martina Valentinčič, delegat na zborovanju v Firencih

“Pot je dolga, treba pa je začeti hoditi!”

Martina Valentinčič iz Števerjana se je kot članica pastoralnega sveta goriške nadškofije udeležila odmevnega zborovanja italijanske Cerkve, ki je med 9. do 13. novembrom 2015 potekal v toskanski prestolnici na temo “Novi humanizem v Jezusu Kristusu”.

S kakšnimi vtisi si se vrnila z zborovanja v Firencih?

Izkušnja je bila zame zelo lepa in pomembna, sploh pa prva na državni ravni. Srečanje s svetim očetom Frančiškom je bilo naravnost ganljivo. Zborovanje mi je dalo tudi priložnost, da sem se srečala z različnimi ljudmi iz drugih škofij. Izmenjali smo si mnenja in izkušnje; včasih je prav “tolajžno” spoznati, da smo konec koncev vsi na isti “ladji”, pa čeprav smo mi prihajali iz tako majhne škofije. Seveda obstajajo škofije, kjer so razmere boljše ali slabše; toda problemi, s katerimi se spopadamo danes, so v glavnem precej sorodni.

Zbralo se vas je okrog 2.400 delegatov iz 226 škofij...

Vsaka škofija je v Firence poslala skupino predstavnikov, pač glede na število prebivalcev. Za goriško nas je bilo sedem, za milansko pa npr. v 30. Večje škofije so lahko izbirale predstavnike mladinske pastore, družine, predstavnike gibanj itd. Največ je bilo udeležencev, starih od 35. do 60. leta starosti; kar precej jih je bilo nad 60. letom, najmanj pa nas je žal bilo v starostnem pasu pod 35. letom. Mlajši smo to opazili in zdelo se nam je škoda, da se ni bolje izkoristila priložnost, saj smo prihodnost Cerkve mi. Zlasti nekatere škofije bi lahko več vložile v mlajše predstavnike.

Kdo je predstavljala goriško

Goriški delegati

nadškofijo?

Na čelu naše skupine je seveda bil nadškof msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli; zraven so bili g. Moris Tonso kot predstavnik duhovnikov, s. Maria Elena Scattolin v imenu redovnic, Fulvio Gaggioli iz pastoralnega sveta, ki je že v prejšnjih letih spremljal pripravo zborovanja. Naš nadškof je izrecno želel, da bi bili zraven tudi mlajši: zato smo bili poslani še Denis Delbello iz Ronk, Michela Becchi kot tajnica pastoralnega sveta in zastopnica gibanj ter jaz kot predstavnica slovenskih vernikov. Iz goriške nadškofije sem torej bila edina Slovenka; iz tržaške škofije je prišel Tomaž Simič.

Kako je potekalo delo na zborovanju?

V Firence smo šli s kombijem skupine iz Červinjane. Namestili so po raznih hotelih v središču mesta. Tokrat je bila organizacija - z razliko od papeževega obiska v Redipulji septembra 2014 - brezhibna! Vse je teklo na najboljši način, zato je treba prireditelje res pohvaliti.

Prvi dan, v ponedeljek, 9. novembra popoldne, smo se delegati najprej zbrali v štirih različnih bazilikah; od tod smo se v sprevidu odpravili do baptisterija in nato v stolnico, kjer so bile večernice. Sprva sem bila skeptična, toda povedati moram, da je bil tak začetek posebno doživetje. Bili smo izraz Cerkve, ki hodi med ljudmi. Nekateri so vedeli, kaj se dogaja, drugi so nas spraševali, kdo smo in kaj delamo. V torek je v Firence prišel sveti oče: zjutraj se je srečal z delegati v stolnici, popoldne je maševal na stadionu. V sredo smo imeli - po molitvi in krajšem predavanju - delo po skupinah, obravnavali smo pet gla-

golov (odpreti, oznanjevati, prebivati, vzgajati, preobraziti se). Skupine je sestavljalo po deset udeležencev, tako da je lahko vsakdo prišel do besede. V četrtek je vsaka skupina pripravila svoje sklepno besedilo, nakar smo si izmenjali konkretne predloge. V četrtek popoldne smo delegati posvetili obisku 30 zgodovinsko, umetniško, kulturno, družbeno itd. zanimivih oz. pomembnih krajev v Firencih in okolici. Naš škof je npr. bil v ječi.

Kje pa si bila ti?

Šla sem v Mednarodno študijsko središče La Pira, kjer sprejemajo otroke in študente tuje narodnosti ter jim v glavnem pomagajo pri učenju italijanščine.

V petek, 13. novembra, so predstavili sklepna razmišljanja o petih “področjih”, ki so bila predmet našega dela. Sklepni posej je imel kard. Angelo Bagnasco, predsednik Italijanske škofovske konference.

Na zborovanju si najbrž videla več pomembnejših osebnosti na vrhu italijanske Cerkve...

Poseben vtis je name naredil prav kard. Bagnasco, ki sta ga še med mašo v baziliki Santa Maria Novella od blizu spremljala telesna stražarja. Celu med obhajanjem je eden stal za njim. Videla sem tudi milanskega nadškofa, kard. Angelela Scola, ki pa je bil prisoten samo do torka. Firenški nadškof kard. Giuseppe Betori je bil nad dogajanjem zelo navdušen.

Bo s simpozija izšel kakšen “uraden” dokument?

Mislím, da ne. V prejšnjih mesecih so se namreč vnele polemike, češ da ni potreben, ker naj bi bil že pripravljen pred zborovanjem...

Preidimo k papežu: kako so ljudje sprejeli njegov govor, ki so ga mnogi ocenili za pravi “potres” oz. “čudež”? Katere misli so najbolj “odmevale” v tebi?

Papež se je 10. novembra zjutraj srečal v stolnici z delegati. Preden je spregovoril on, smo lahko prisluhnili trem tehtnim pričevarjem: najprej je o uvajanju v vero spregovorilo dekle, ki je bilo krščeno lani skupaj s hčerko; nato sta govorila zakonca, ki sta se po

člankov, ki pišejo o prihodnosti Cerkve, ne omenja župnije, v kateri bi delovale majhne skupine ali gibanja, zato bi bilo koristno sporočiti, kje in kdaj delujejo. Osebo mi je neznano, če te skupine ali gibanja delujejo med zamejskimi Slovenci, vem, da med Italijani deluje precej različnih gibanj bodisi v Trstu kot Gorici.

V Gorici, v tem času, gibanje neokatehumenska pot prireja ob ponedeljskih in četrtnih ob 20.30 srečanja za mladino in odrasle v župniji Lurške Matere Božje. Ob koncu srečanj se tisti, ki želi, lahko pridruži gibanju. Lepo bi bilo, če bi kdo povedal, kje in kdaj delujejo podobna gibanja v Trstu.

E. R.

Martina Valentinčič

mo. Prav je, da ga vsaj delegati, pa tudi škofijski pastoralni sveti in drugi organi še večkrat vzamemo v roke, saj vsebuje dragocena navodila.

Ker se imam še za mlado in sem dejavna v mladinski pastoralni, mi je bilo posebno všeč, kar je papež položil na srce mladim: na življenje ne smemo gledati z balkona, ampak moramo biti močni, pripravljeni pogumno stopiti v svet! Pozval nas je, da bi presevali apatijo, si zavihali rokave in gradili boljšo družbo. Kjerkoli že smo, naj nikdar ne gradimo zidov ali meja, temveč trge in poljske bolnišnice, je dejal. Papež v svojem “prerokskem” pogledu govori o Cerkvi, ki je svobodna in ponižna, blizu ljudem, daleč od oblasti in ne išče svojih koristi...

Če je dejal tako, morda misli, da Cerkev ni dovolj taka. Sicer pa je res, da on vidi pretežno rimsko Cerkev in vatikansko stvarnost. Ta je tudi taka, o kateri - zlasti v zadnjih mesecih - veliko pišejo mediji, pogosto - po pravici - tudi kritično. Mislím pa, da je “v periferijah” veliko duhovnikov, ki so res blizu ljudem, in laikov, ki so de-

javni v župnijah. To morda večkrat ne prihaja dovolj do izraza. V delu po skupinah smo iskali zlasti to, kar je dobrega v okoljih, kjer živimo. Tako se lahko tudi vzajemno opogumljamo. Dobrega je namreč dosti in prav je, da pride na dan; žal pa smo morda preveč vajeni gledati na to, kar ne gre.

Pomembno je z vsemi ljudmi dobre volje skupno načrtovati, delati, deliti dobre izkušnje, je še dejal sveti oče. Smo tudi državljani, ne le kristjani. Upam, da se bo ohranil način dela, ki smo ga že prekrstili v “florentinsko metodo”. Niso potrebni dolgi dokumenti, ki vsebujejo visoke besede... Paziti moramo, da ne ostanemo izolirani in zaprti v svojih malih svetovih, saj taki tvegajo izumrtje.

Bo po tvojem italijanska Cerkev stopila na pot sprememb, ki jih je omenil sveti oče? Se bo kaj spremenilo?

Ta pot je za italijansko Cerkev nujna, je pa še dolga. Papež sam je poudaril, da je vse delovanje Cerkve ena sama pot. Ne moremo pričakovati, da se bodo stvari spremenile čez noč. Pot je dolga, treba pa je začeti hoditi...

Danijel D.

Štandrež / Ob prazniku sv. Andreja ap.

Župnija sv. Andreja ap., PD Štandrež in društvo sKultura 2001 vabijo na praznovanje župnijskega zavetnika sv. Andreja ap., ki bo trajalo od ponedeljka, 23. novembra - ko bo v štandreškem župnijskem domu ob 20. uri delavnica na temo Uvajanje v krščanstvo včeraj in danes. Kaj pa jutri? - do torka, 2. decembra 2015, in bo vsebovalo bogata duhovna in kulturna srečanja. Višek praznovanja bo v nedeljo, 29. novembra, ko bo na trgu pred Božjim hramom adventna tržnica (ob 9.30), ob 10.00 bo slovesna sv. maša, ki jo bo daroval ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik. Ob 11.00 bo na trgu sv. Andreja podelitev 13. nagrade klas; ob 17.30 bodo v župnijski cerkvi praznične večernice. Ob 18.00 pa bo v župnijskem domu naša tombola.

Obvestilo o položaju upokojenega nadškofa

Msgr. Uran se vrača v domovino

Apostolska nunciatura je Nadškofijo Ljubljana obvestila o novem položaju upokojenega nadškofa msgr. Alojza Uрана. V njem je apostolski nuncij msgr. dr. Juliusz Janusz sporočil, da je nadškof Uran od Svetega sedeža prejel dovoljenje, da se po bivanju v tujini lahko vrne v Slovenijo. Glede na svoje zdravstveno stanje bo, v dogovoru z

ljubljskim nadškofom, opravljal različne pastoralne dejavnosti ter pomagal pri življenju naše lokalne Cerkve. Njegove vrtnice smo v naši nadškofiji iskreno veseli in mu želimo čimprejnjega okrevanja in Božjega blagoslova.

msgr. Stanislav Zore, ljubljanski nadškof metropolit

GLEDATI SKOZI POGLED (9)

Primož Krečič

POGLED, KI PREČIŠČUJE

Živimo v času, ko sta misel in doživljanje življenja podobna mokri močvirnatu zemlji in blatu. Ko hodimo po takih tleh, se nam vdira, blato se lepi in ni trdnega koraka. Tako so v javnem mnenju in v družbi odpravljene moralne avtoritete in pravila, kar spretno izkoristajo mediji in potrošniška industrija. Zato niso dobrodošli vzgojitelji, preroki in modreči, ker ni dobro razmišljati s svojo glavno in drugače od javnega mnenja. Stvarnost gre tako v svojo smer in pušča za seboj številne žrtve v depresijah, strahovih in črnogledosti. Tudi mnoge religiozne prakse in duhovnosti so nemočne ob tem dogajanju. V ta cirkus pomešanih resnic in čustev si utirajo pot žarki Jezusovega iskrenega pogleda. On gleda dobrohotno in obenem jasno, resnično. To pomeni, da gredo njegova misel in čustva v isto skupno smer, v kateri Sveti Duh odpira srca ljudi, da se v njih porodijo najprej nemir in strah, potem pa odločitev, mir in veselje. V Jezusovem pogledu se moremo srečati s svojim osebnim jedrom in resnico. Pomaga nam tudi, da vidimo našo grešno stvarnost, da ne zbežimo pred njo, ampak jo prečistimo pred njegovim odpuščanjem in usmiljenjem. Iz skrivalnic in sebičnosti se tako pokaže resničnost, ki je najbolj naša. Božji pogled nam

pomaga zakorakati na pot bolj polnega življenja in sreče. Pomembno je, da pri tem ohranimo spomin in budnost, da znamo ločiti med navideznimi srečami, ki nam jih ponuja sovraznik, in resničnim veseljem ob Božjem pogledu. Ruski duhovni pisatelji govorijo o bogočloveškosti, da je vse človeško povezano z božjim in božje s človeškim. V osebnem jedru se človeška ljubezen povezuje z Božjo ljubeznijo in usmerja vse v našem življenju: misli, čustva, telo, spomine. Tu so svetinjne naše osebe, ki jih varuje vest in vzpostavlja volja z razumom. Ne smemo se bati Jezusovega iskrenega pogleda, čeprav je zahteven in dosleden, vendar je usmerjen v trdno in celovito življenje. Veliko luči in jasnosti tega pogleda potrebujemo, da nam bo svetilo, ko se bo ‘močvirna družba’ spravljala nad svetinjne naše srca in hotela vsiliti prazne nadomestke. Toda v ponižnem zaupanju v Gospoda bomo mogli odvreči vse nepotrebno, vsiljivo in grešno. Jezus nam bo v vetru svojega Duha prinesel bližino ljubezni in okreplil za odločitve. Rodil se bo prijateljski odnos in skupen pogled na resnico življenja. Seveda se bo treba vsak dan znova odpraviti na pot ob tem jasnem povabilu Božje besede. Post, molitev in dobrotelost nam bodo pomagali ohranjati vztrajnost in zaupanje.

Vsakdanje prizadevanje duhovnikov

Odkrij njihove zgodbe na Facebooku in velikodušno podpri njihovo poslanstvo

Ljubezen, solidarnost in sprejemanje hvala našim duhovnikom

INSIEME
AI SACERDOTI

Stran Fb Insieme ai sacerdoti, ki obstaja od novembra 2013, prinaša aktualne zgodbe in sporočila ter video posnetke, vabi k razmišljanju in skupni molitvi, trenutno ima že več kot 96 tisoč "všečkov".

Njen cilj je: širiti poznanje in deliti življenje škofijskih duhovnikov, ki jih lahko oz. jih moramo podpreti tudi z našimi odtegljivimi Prispevki, namenjenimi osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovščine (Istituto Centrale Sostentamento Clero). Ti darovi so pomembni za Cerkev in zato smo o njih na teh straneh že večkrat pisali.

Ljudje so se na stran Fb dobro odzvali in zdi se, da se njihovo

število večja po zaslugi čudežev "vsakdanje" ljubezni, ki jih redno opravlja 36 tisoč duhovnikov v službi evangeliju skupno s svojimi cerkvenimi skupnostmi.

Njihove zgodbe, otipljivo znamenje Božje prisotnosti med nami, so navedene v poglavju "Insieme a Don". Zgodbe so lepe, kot so lepi evangeljska ljubezen, solidarnost, sprejemanje. Vsi so vabljeni, da obišejo to stran Fb, da bi odkrili življenje svetih duhovnikov, ki živijo med nami, z nami in za nas.

Dovolj je se povezati in deliti, lahko tudi komentirate in, zakaj ne, kliknete na "všeč mi je"!

Maria Grazia Bambino

Nekaj zgodb o duhovnikih s strani Facebook.com/insiemeaisacerdoti

V **Rimu** je g. Stefano Meloni spremenil župnijo sv. Marije Usmiljenja v enega najbolj prijaznih krajev v mestni četrti: nedeljska sv. maša je izjemno obiskana, župnišče je polno dejavnosti, imajo svetovalnico in 300 prostovoljcev v službi revnim. Ostarelim, ki spijo na ulici, ponuja s svojim projektom sprejemanja streho nad glavo in tople obroke. V **rimskem predmestju** je p. Claudio Santoro, vikar v župniji sv. Barnaba, odprl društvo, varno hišo Lodovico Pavoni za nove revne, ki bežijo pred vojnami in uboštvo. S podporo strokovnjakov jim brezplačno nudi šolsko, pošolsko, zdravniško in psihološko pomoč.

Gotovo je bilo všečkano tudi pričevanje g. Franca Piconeja. Od daljnega 19. marca 1994, ko je kamora usmrtila g. Giuseppeja Diano v njegovi cerkvi sv. Nikolaja iz Barija v kraju **Casal di Principe**, nadaljuje njegovo delo in hodi po poti legalnosti.

G. Franco Lanzolla preživlja svoj čas v **Bariju**, med prostovoljci, preprostimi ljudmi. Ob rob družbe potisnjene sprejema v menzi (gostom, ki pripadajo 12 različnim narodnostim, nudijo

dnevno 150, letno 16 tisoč obrokov) in v župnijski polikliniki (v njej prostovoljno deluje 8 zdravnikov in bolničarjev, brezplačno nudijo nego in delijo zdravila).

Ne pozabijo niti na odvisnike. **Olbi** nanje misli g. Andrea Raffatellu, ki skrbi za župnijo Sv. Družine. Ima okrogel obraz, naočnike, krotak nasmeh. S svojimi preprostimi kretnjami daje občutek sprejetosti, razumevanja; to dela iz njega posebnega duhovnika, ki je s svojim velikim delom spremenil sprejemni dom "Arco-baleno" v kraj, od koder številni mladi odvisniki stopajo na novo pot. Tudi zaradi tega, sploh pa zaradi njegove dobrote so mu občani Olbie leta 2009 podelili odličje "Il premio della bontà Antonio Decortes".

V sprejemnem centru sv. Maria Goretti v kraju **Andria**, g. Geremia Acri s svojimi prostovoljci nudi priseljencem, ki prihajajo za zimsko nabiranje oljk, družinsko toplino in mnogo več: ima menzo, prinaša tople obroke in hrano na dom, nudi ambulanto z zdravniki in bolničarji, zdravniške preglede na domu, pa tudi skrbi za molitev.

Na t.i. zemlji ognjev, območju v **neapeljski pokrajini**, ki je zastrupljena zaradi pogosto zelo škodljivih zažganih odpadkov, je župnija sv. Pavla apostola v kraju Caivano. Tam se g. Maurizio Patriciello bori proti kamori in slabi politiki, ki že dolgo let bogati na škodo najšibkejših. Kot ponižen predmestni duhovnik je dvignil glas proti razdejanju, do katerega prihaja v tistih krajih. Njegova moč je dala novega zagona in upanja vernikom.

Il Giambellino, **periferična četrt Milana**, znana tudi po pesmi Giorgia Gaberja, od nekdaj slavi kot pogumna in bojevita skupnost, kovačnica idej, kjer mrgoli združenj. To bogastvo izvira iz srečanja med ljudmi različnih družbenih slojev, narodnosti in kultur. V župniji sv. Vida al Giambellino, utripajočem srcu četrti, delujejo trije duhovniki: g. Tommaso, g. Giacomo in g. Antonio.

To so trije obrazi četrti: obraz ostarelih, ki so se rodili v Giambellinu in so tam že "zgodovinski" prebivalci, mladih, ki spet odkrivajo ta kraj in se tja vračajo, priseljencev, ki obarvajo ulice s svojimi različnimi jeziki in kulturami.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI O DAROVH "SKUPAJ Z DUHOVNIKI"

KDO LAHKO DARUJE PRISPEVEK ZA DUHOVNIKE?

Vsakdo od nas. V lastnem imenu, v imenu družine ali župnijske skupine. Pomembno je, da ime darovalca odgovarja fizični osebi.

KAKO LAHKO DARUJEM?

- s **poštnim tekočim računom** št. 57803009, naslovljenim na Istituto Centrale Sostentamento Clero - Erogazioni liberali, Via Aurelia 796, 00165 Roma
- **prek enega izmed bančnih tekočih računov**, namenjenih Prispevkom. Seznam najdete na www.insiemeaisacerdoti.it
- **z darom neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovščine v vaši škofiji**. (Istituto Diocesano Sostentamento Clero). Seznam najdete na www.insiemeaisacerdoti.it
- s **kreditno kartico CartaSi**,   s klicem na brezplačno številko 800-825 000 ali prek internetnega naslova www.insiemeaisacerdoti.it.

ZAKAJ DAROVATI PRISPEVKE OSREDNJEMU INŠTITUTU, ČE ŽE OBSTAJAJO DAROVI OSEM TISOČINK (8XMILLE)?

Ti Prispevki so nastali skupaj z Osmimi tisočinkami leta 1984 z izvajanjem dogovorov o reviziji konkordata. Osem tisočink je danes znano sredstvo in vernike nič ne stane. Prispevki pa so korak dlje v soudeležnosti vernikov: zahtevajo majhen strošek, hkrati pa govorijo o izbiri, ki je pomembna za cerkveno življenje. In vendar zbrani prispevki krijejo le okrog 3% potreb; prispevki Osem tisočink so torej še vedno odločilni za vzdrževanje duhovnikov. Pomembno je torej, da ljudje vedo zanje, saj so ti Prispevki sad zavestne izbire in pomemben dar za vso Cerkev. Dosega tudi duhovnike majhnih in odročnih župnij.

ZAKAJ JIM PRAVIMO TUDI "ODTEGLJIVI PRISPEVKI"?

Ker se lahko odtegnejo pri izračunu davčne osnove za izračun davka od dohodkov fizičnih oseb do **maksimalnega zneska 1.032,91 evra** na leto.

Kratke

Četrta Pravljična urica v Feiglovi knjižnici
Prijateljstvo je najbolj dragoceno!

Čarobni klic pravljic je v privlačno mladinsko sobo v Feiglovi knjižnici v Gorici, v ponedeljek, 2. novembra 2015, privabil okoli štirideset malčkov, ki so komaj čakali, da se bo začela pravljicična zgodba, ki jo je uvedla knjižničarka Breda. Tokrat sta jim dijakinji Sanja Vogrič in Karin Vižintin, prijateljici in sošolki na znanstvenem liceju v Gorici – Sanja sicer letos obiskuje splošno gimnazijo Poljane v Ljubljani – podarili droben gledališki prizorček. Že v lanski sezoni sta se izkazali

kot odlični izvajalki pravljicičnih pripovedi – Sanjo dobro poznamo tudi kot članico Mladinske gledališke skupine O'Klapa, pa tudi kot gibčno nositeljico vloge hišnega boga lara v Plavtovi komediji Aulularia v izvedbi Dramske

družine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana in režiji Franka Žerjala. Z malenkostno vsebinsko priredbo sta Sanja in Karin, v lastni režijski zamisli, uprizorili pravljico Sitnobe sitne, ki jo je ljubko spisala in ilustrirala Ciara Flood. S tem sta potrdili, da sta usklajena igralska dvojica, ki zna pritegniti pozornost otrok in jih z razgibanim podajanjem navdušiti za pravljico vsebino. Prikupno sta se – tudi kostumsko, seveda! – spremenili v godrnjavega samotarskega medveda in ljubeznivega, skakljajočega zajčka, ki se je nasellil zraven medvedjega brloga in bi rad navezal stike s kosmatincem, ki pa ni maral sosedov. Zajček je šel večkrat trkat na njegova vrata, da bi ga poprosil za malo medu ali kakšno pomoč. A nergač ga je vselej odsvolil z besedami "Sitnoba sitna". Zajčkovo košarico s torto, drvimi in ilustrirano knjigo pa je vseeno rad sprejel. Ob tem je kar naenkrat spoznal, kako je pravzaprav žalostno biti sam in kako lepo bi bilo imeti prijatelja. Nič se ni pomišljal in odhlačal do zajčka. Ta ga je seveda prijazno in gostoljubno sprejel in na torto – le-to je spekla Breda – povabil še vse prisotne malčke. Ob skrbno pripravljene prizerki in dobri karakterizaciji pravljicičnih junakov so otroci lahko spoznali, kako lepo in prav je biti prijazen s sosedom in mu pomagati, če potrebuje pomoč, in kako dobro de prijateljska beseda, saj, kot pravi slovenski pregovor, lepa beseda lepo mesto najde. / IK

Nadaljuje se prodaja abonmajev za sezono
SSG 2015/16 v Gorici

Slovensko stalno gledališče se tudi letos predstavlja na Goriškem z zanimivim repertoarjem abonmajske sezone 2015/16, ki zajema šest rednih predstav (tri produkcije SSG, eno koprodukcijo in dve gostovanji) ter dva nagradna glasbena dogodka, ki jih "podarjata" goriška domova, Kulturni dom in Kulturni center L. Bratuž. Prva predstava v abonmaju SSG bo v ponedeljek, 23. novembra 2015, ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, in sicer drama Maje Haderlap Angel pozabe, v režiji Igorja Pisona. Vse predstave abonmajskega programa bodo opremljene z italijanskimi nadnapisi in bodo v dvoranah Kulturnega centra Lojze Bratuž in Kulturnega doma v Gorici. Vpisovanje abonmajev poteka do 23. novembra 2015 v Kulturnem domu v Gorici (+39 0481 33288) vsak delavnik od 10. do 13. in od 16. do 18. ure. Cena abonmaja (6 predstav): 100 evrov, znižani (za študente) 50 evrov, vsak družinski član ima pravico do popusta (6 evrov). Posamezne vstopnice: 20 evrov (redna), 17 evrov (znižana, under 26, over 65 in študentje brez starostnih omejitev) ter 16 evrov (brezposelnici). Posebna ponudba za nove abonente: abonma 4 predstav na izbiro: 60 evrov; abonma za 3 predstave na izbiro: 54 evrov.

Tudi tokrat je na voljo brezplačni avtobusni prevoz za gledalce z Goriškega, in sicer po utečeni navadi: Doberdob, na trgu sv. Martina ob 19.35; Tržič, ul. San Polo pri bolnišnici ob 19.45; Štivan, pri križišču na avtobusni postaji ob 19.50; Jamlje, na avtobusni postaji ob 20.00; Gabrje, na avtobusni postaji ob 20.10. Sovodnje, pri lekarni ob 20.15. Celoten program abonmaja SSG 2015/16 in splošne informacije so na razpolago tudi na spletni strani Kulturnega doma Gorica www.kulturnidom.it in na spletni strani Slovenskega stalnega gledališča www.teaterssg.com.

DSUG / Predavanje dr. Simona Spazzapana

Letos je Društvo goriških upokojencev priredilo v Tumovi dvorani KB Centra že nekaj zelo koristnih predavanj o zdravstvu, najprej o zdravem prehranjevanju, nato o kožnem raku in srčnih boleznih, dne 22. oktobra pa je predaval o rakastih obolenjih priznani onkolog, goriški rojak Simon Spazzapan. Lepemu številu udeležencev je najprej spregovoril o epidemiologiji in nastanku raka. Nato je natančno in nazorno govoril o primarni prevenciji, h kateri spadata za preprečevanje raka predvsem zdrav način prehrane in telesno gibanje. Med povzročitelji raka pa sta tudi kajenje in alkohol. Glede sekundarne prevencije pa je navedel t. i. screening, kar pomeni preiskavo za zgodnje odkrivanje bolezni in nepravilnosti v človekovem organizmu (npr. mamografija, PAP test itd.). Govoril je o srčnih boleznih, iktusu, pljučnem raku, visokem pritisku, sladkorni bolezni, raku na črevesju, dojki, pankreasu, jetrih, žolodcu itd. Za preprečevanje raka je dal več praktičnih nasvetov in priporočil pri hrani naslednje: čim manj soli, mesa (posebno rdečega), salame, pršuta ipd. in uživanje več rib in zelenjave ter pitja čim več vode. Dr. Spazzapan je poleg navedenega obrazložil še marsikaj drugega in odgovorjal na mnoga vprašanja udeležencev, ki so zelo pozorno sledili razlagam. Ob tem je poudaril, da čimprej diagnoza je najbolj učinkovita tudi v boju proti raku. (ed)

S 1. strani

Tenkočuten umetnik ...

Razstava je nastala v sodelovanju s kanalsko Gale- rijo Rika Debenjaka in je v malce drugačnem obsegu spremljala letošnji mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi v Kanalu ob Soči. Njen naslov je navdihnila ena izmed razstavljenih slik in "tematsko zamejuje prostor, na katerega se navezujejo izbrana dela, različna po formatu, a z nezmanjšano izrazno močjo".

Tako je pojasnila umetnostna zgodovinarica dr. Verena Koršič Zorn, ki je s strokovnim pristopom in tehnimi besedami, pa tudi s čutečim srcem predstavila zelo pomembnega gosta, ki je s svojo razstavo počastil naš goriški hram. **Njene misli bomo objavili v celoti v naslednji številki našega tednika.**

Slovesnega odprtja razstave, ki je bilo v torek, 10. novembra 2015, se je udeležilo zelo veliko ljudi, med katerimi je bila lepa skupina domačih likovnih umetnikov in izredno ugledne osebnosti. Navzočnost predsednika in podpredsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti, akad. Tadeja Bajda in akad. Jožeta Krašovca, je bila dovolj zgovoren dokaz, kako imenitnega umetnika ima v gosteh Kulturni center Lojze Bratuž. V imenu organizatorjev je predsednica KCLB Franka Žgavec pozdravila še druge goste, ki so s svojo prisotnostjo poudarili pomen tega dogodka: sekretarka na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu Ireno Vad-

njal, g. Jožeta Kopajnika, predsednika Celovške Mohorjeve družbe in direktorja doma Sodalitas v Tinjah na Koroškem, gospo Ljudmila Zimic, predsed-

jen je besede zahvale organizatorjem razstave izrekel po predstavitvi Verene Koršič Zorn sam umetnik Andrej Jemec in ob tem omenil svoj jutranji pogo-

kar je dejal, da je zelo počaščen, ker razstavlja v tako lepih prostorih, v "enem izmed res najlepših slovenskih kulturnih domov po svetu", kjer se odraža sožitje različnih oblik umetnosti in raznih literarnih pogovorov, tudi odmevnih Srečanj pod lipami. Prav na enem izmed teh srečanj bo v kratkem gost slikar Jemec, kot je ob koncu napovedala Franka Žgavec.

Spodnje in zgornje razstavne prostore KCLB bogati kakih 32 Jemčevih del, risb in akrilnih slik na platnu, različnega formata - nekatere so res zelo velike -, nastalih v zadnjih dveh desetletjih umetnikove ustvarjalne poti. "Vsaka slika ima svojo zgodbo, nič ni slučajno, tu ni prostora za larpurartizem, vsaka poteza ima svoj pomen, a gledalcu dopušča večplastno branje", je poudarila Verena Koršič Zorn. In res si bo vsak, kdor si bo ogledoval te umetnikove izpovedi, po svoje razlagal to njegovo abstraktno izražanje, tudi polno močnih barv, pri katerem je včasih zaznavel tudi kakšen figuralen obris.

Franka Žgavec, Andrej Jemec in dr. Verena Koršič Zorn (foto ddp)

nico društva Soča iz Kanala, s katerim KCLB sodeluje že vrsto let, Petra Blažaja, kustosa Galerije Rika Debenjaka. Omenila je, da sta se zaradi drugih obveznosti opravičila minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc in ministrice za kulturo mag. Julijana Bizjak Mlakar. Beseda je nato prepustila prostor glasbeni govornici, ki zna čudovito nagovarjati vsakogar. Ana Kristina Klančič in Neža Faganelj, učenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice, sta s skladbama Algues št. 1, 2, 3, 4 (B. Andres) in Elfenreigen (W. Hess) na blagovnečih strunah harfe in ob glasovih prečne flavte ustvarili lirčno vzdušje, v katerem sta se čudovito prelivale dve universalni umetnosti, ki napolnita dušo z iskrenimi čustvi. Vidno gan-

vor z Jurijem Paljkom, ki je večkrat predlagal, naj bi prišlo do tega likovnega dogodka. Sli-

Abonma ljubiteljskih gledaliških skupin Štandrež 2015

Ne obupajte, saj bo bolje!

Druga predstava v letošnjem Abonmaju ljubiteljskih gledaliških skupin Štandrež 2015, ki ga prireja Prosvedno društvo Štandrež, je zaigrala na bolj trpke strune. Na odru župnijskega doma Anton Gregorčič v Štandrežu, ki so ga, kot vselej, napolnili nad gledališko ljubiteljsko umetnostjo navdušeni abonenti, so tokratni gostje, igralci Gledališkega združenja Koroški deželni teater iz Slovenj Gradca, uprizorili farsično burko Daria Foja *Vse zastoj!* (*Sotto paga, non si paga!*). Zelo znan italijanski igralec, tekstopisec, politični aktivist, prejemnik Nobelove nagrade za literaturo (l. 1997), predvsem pa komedijski brez dlake na jeziku, ki je v svoja dela zmeraj rad vnašal neposrednost in pristnost Commedie dell'arte, je delo napisal l. 1974 v posebnem italijanskem političnem in gospodarskem obdobju, ko so se zapirale tovarne, ko so noseče delavke odpuščali, ko je katoliška Cerkev strogo nastopila proti kontracepciji, ko so tovarnarji bogateli na račun podrejenih, ko so si sledile stavke in ko so delavske družine zelo težko shajale z mesečno plačo in zato zaradi neplačanih najemnin

večkrat ostale brez strehe nad glavo. Prav okrog te tematske osi se suče vsebina te farse, ki kljub vpletenim, natrpanim obrobim prinesem in groteskno-ironičnim elementom, značilnim za avtorja, ima v sebi kar precej grenkobe. Čeprav je delo nastalo pred 41 leti, je njegova vsebina neverjetno aktualna. Tudi novodobni bogataši, tajkuni, s tem da so z grabeljivostjo uničili marsikatera podjetja, tovarne, so spravili na beraško palico nešteto družin. Tako da se v tej farski zrcali, žal, tudi današnja bridka resničnost. Po slogu Commedie dell'arte ima

igra prolog in epilog s kratkim nagovorom gledalcem – pa še nekajkrat se dejanje "preseli med občinstvo -, kot se je to dogajalo ob nastopih potujočih gledališč. Režiser Peter Militarev je v uprizoritev učinkovito vtikal seveda tudi današnje slovensko družbenopolitično realnost, tako da v

njej gledalec zre zdajšnji družbi v obraz; žal je prav takšna kot pred štiri- mi desetletji, ko je Fo opisal požrešno žrelo kapitalizma. Delo *Vse zastoj!*, v katerem pogumne in protestno, borbeno nastrojene ženske navalijo na markete in s polic izmaknejo hrano ter jo poskrijejo pod plašče, da se zdijo vse noseče, je Fo nešteto-

lista, grobarja in starca, in se ob tem vsakič prepričljivo preobrazil tudi z menjavanjem tona glasu, gibi in telesno držo. Gledalci so toplo sprejeli predstavo z ošiljeno ostrino na račun družbenega dogajanja. Žal je resničnost večkrat mnogo bolj kruta kot fikcija. Pred predstavo je zbrano občinstvo pozdravil Božidar Tabaj, ki se je vrnil v gledališke kroge po operacijskem posegu in se pri tem zahvalil vsem, ki so ga imeli v mislih in molitvi. Ob koncu predstave, po burnem ploskanju nastopajočim, so se gledalci zadržali pod pokritim prostorom v župnijskem parku ob novem vinu in kostanju, kot se spodobi okoli sv. Martina. Ob pečenem kostanju in sladki kapljici se je seveda tudi razvezal jezik in stekel prijateljski pogovor. Kostanj je ponudila agrarija Zavadlav iz Gorice, novo vino, po že dolgoletni tradiciji, pa vinogradnik Silvan Primožič, ki je tudi zvest abonent tega edinstvenega abonmaja v zamejstvu.

Foto DP

krat odigral s svojo ženo Franco Rame in ga vsakič aktualiziral. S sproščeno in razgibano igro so se izkazali tudi igralci Sergej Dolenc (Janez), Stanka Poročnik (Tončka), Matej Blažun (Lojzek), Renata Cigale (Marjetica), Marjan Areh, ki je odigral kar štiri dokaj različne vloge, policista, krimina-

Martinovanje upokojencev

Na Slovenskem in tudi v naših vaseh se je martinovanje zelo zakoreninilo. Z godom sv. Martina, dobrodelnika in človekoljuba, je povezanih mnogo ljudskih običajev, saj praznovanje je ljudsko in prikupno ter slovesno posebno v krajih, kjer dobro uspeva vinska trta in se mošt spremeni v novo vino. V vzdušju veselega ljudskega praznika je potekalo 7. novembra martinovanje v organizaciji Društva goriških upokojencev v Eda centru v Novi Gorici. V obsežni dvorani se je zbralo skoraj 80 udeležencev, ki so ob petju, glasbi in sproščnem počutju ter primerni Martinovi večerji doživljali vesele trenutke. V pozdravnem nagovoru je društveni predsednik izpostavil pomen praznovanja sv. Martina, ki poteka v jeseni, ko je za človeka čas življenjsko pomembnih pridelkov, za katere moramo vsi biti hvaležni. Hvaležnost moramo izkazati tudi za vse dobrine in uspehe v življenju posameznika in za dosežke znanosti ter tehnike. Med pogovori znanec in prijatelj je od časa do časa obogatil in oplemenitil večerno praznovanje s svojim občutenim glasom pevec Marjan Grljanc s Tržaškega. Proti koncu prijetnega družabnega srečanja so organizatorji pridelali še bogat srečelov, ki je zelo zadovoljil lepo število udeležencev. (ed)

Zveza slovenske katoliške prosvete 57. revija pevskih zborov Cecilijanka 2015

Letošnja pevka revija Cecilijanka bo 57. po vrsti. Cecilijanka je zelo priljubljena in zbori na tej reviji radi nastopajo. To potrjuje tudi dejstvo, da se vsako leto večja števila zborov, ki bi radi nastopili na njej. Cecilijanka je tudi vsako leto dobro obiskana. Bodisi v soboto kot v nedeljo je dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž polno zasadena.

Letošnja Cecilijanka, ki bo v Gorici, v Kulturnem centru Lojze Bratuž, in sicer v soboto, 21. novembra, ob 20.30 in v nedeljo, 22. novembra, ob 17. uri, je posvečena skladatelju Ubaldu Vrabcu ob 110-letnici rojstva. Ubald Vrabec, skladatelj in zborovodja, je bil rojen 11. decembra 1905 v Trstu. Njegov glasbeni opus obsega na desetine izvirnih zborovskih skladb za različne vokalne sestave, skladbe za otroške in mladinske zборе, okoli 90 priredb ljudskih pesmi za zборе, več slovenskih maš, simfonična dela, kantate, komorne, instrumentalne skladbe in opere. Med zbori so nekatere Vrabčeve skladbe še posebno znane in priljubljene, saj se redno pojavljajo v repertoarjih slovenskih zborovskih sestavov. Taka je npr. *Zdravljica*. Med najbolj znanimi priredbami sta *Polka je ukazana* in *Bratci veseli vsi*. Vrabec je uglasbil vrsto skladb nabožne vsebine. Leta 1986 je dokončal opero Tolminski punt, ki je doživela krstno izvedbo v koncertni obliki v Gorici 1989. Za svoje glasbeno delo je prejel številna priznanja in nagrade: 2. nagrado Zveze kulturnih umetniških društev (1959), 3. nagrado natečaja Premio Trieste, 1967 (za *Kratko simfonijo*), Gallusovo plaketo (za delo z zbori), skupno priznanje SPZ in ZPZP, spominsko kolajno GM in ZCPZ iz Trsta. Umrli je 27. januarja 1992. Pokopan je v Rodiku pri Kozini.

Zborov, ki bodo letos nastopili na reviji, bo osemnajst, prihajajo pa iz Goriške, Tržaške, Benečije, Kanalske doline, Koroške in Slovenije. V soboto bodo nastopili: Vokalna ekipa Svrž - Na Gori

Bilčovs, Koroška (vodi Alex Schuster), Mešani pevski zbor F. B. Se-dej - Števerjan (zborovodja Aleksandra Pertot), Vokalna skupina Decanters - Moš (Mossa), Združeni zbor Nediške doline (zborovodja David Tomazetič), MoPZ Mirko Filej - Gorica (zborovodja Zdravko Klanjšček), Komorni zbor Grgar - Nova Gorica (zborovodja Andrej Filipič), Vokalna skupina Sraka - Štandrež (vodi Patrick Quaggiato), Mešani pevski zbor Lojze Bratuž - Gorica (zborovodja David Bandelj).

V nedeljo: Mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba (zborovodja Hilarij Lavrenčič), Ženski pevski zbor Prosek-Kontovel (zborovodja Marko Štoka), Mešani pevski zbor Rupa-Peč (zborovodja Zulejka Devetak), Moški pevski zbor Fantje izpod Grmade - Devin (zborovodja Herman Antonič), Cerkevni pevski zbor iz Ukev (zborovodja Oswald Errath), Mešani pevski zbor Mirko Špacapan - Podgora (zborovodja Peter Pirih), Moški pevski zbor Štmaver (zborovodja Nadja Kovic), Mešani pevski zbor Štandrež (zborovodja Goran Ruznier), Moški pevski zbor Skala - Gabrje (zborovodja Zulejka Devetak), Dekliška vokalna skupina Bodeča Neža - Vrh Sv. Mihaela (zborovodja Mirko Ferlan). V soboto bo pred pričetkom programa spregovorila Karen Ulian, predsednica PD Vrh Sv. Mihaela, v nedeljo pa predsednica Zveze slovenske katoliške prosvete Franca Padovan. Vstop bo prost.

Zveza slovenske katoliške prosvete se zahvaljuje goriški občini in pokrajini za pokroviteljstvo, Javnemu Skladu za kulturne dejavnosti Republike Slovenije, Fundaciji Cassa di Risparmio iz Gorice in Zadružni banki Doberdob in Sovodnje za finančno podporo. Zahvala za sodelovanje gre Svetu slovenskih organizacij. ZSKP se še posebno zahvaljuje vsem dirigentom in pevčem, ki vsako leto oblikujejo revijo, društvom Zveze ter njihovim članom, ki prostovoljno sodelujejo in s svojim delom pripomorejo, da se revija vsako leto lahko dobro izteče.

Obvestila
Sv. maša v spomin na dr. Mirko Špacapan in na vse pokojne člane in izvoljene upravitelje stranke Slovenska skupnost bo v petek, 20. novembra 2015, ob 19.30 v cerkvi sv. Mavra in sv. Valentina v Štmavru.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško v ljudno vabi člane in prijatelje na predavanje o varnosti državljanov, ko bo v četrtek, 26. novembra, ob 19. uri v Tumovi dvorani na Verdijevem korzu 51 v Gorici govoril o preprečevanju tatvin in goljufij kapetan goriškega pokrajinskega poveljstva karabinjerjev Lorenzo Pella v sodelovanju z goriško pokrajino in drugimi ustanovami.

Prispelke za Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v spomin na ravnatelj prof. Silvana Kerševana lahko nakazete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (Via Kugy, 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 12402 003 570 036 225 SWIFT CIVIT2C s pripisom: za SKLAD SILVANA KERSEVANA. Informacije na tajništvo SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Varujem starejše, pomoči potrebne osebe, in sicer 24 ur ali pa samo čez dan ali varstvo ponoči. Sem človek dobrega srca in imam nekajletne izkušnje! Sem upokojenka, vse ostalo (vrednotnice) in vprašanja na št. 040 621 424 (v pošto pride celotno primorsko in goriško območje).

Gospa z večletno izkušnjo nudi nego in pomoč starejšim osebam za 24 ur na dan. Tel. št. 00386 40 432304.

Zanesljiva in izkušena gospa pomaga pri likanju in čiščenju stanovanj. Tel. št. 00386 40153213.

40-letna mati nudi dnevno nego starejšim na domu. Ne 24 ur. Lahko tudi kuha in pospravlja stanovanje. 3-letne izkušnje. Tel. št. 0038641390244.

20-letna študentka z izkušnjami nudi lekcije slovenščine, angleščine, nemščine ter varstvo otrok. Tel.: 00386 31 478807.

Urejena gospa išče delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. št. 00386 31 449311.

Resna gospa s petnajstletno izkušnjo nudi nego in pomoč starejšim osebam tudi 24 ur na dan. Tel. št. 00386 40 484339.

40-letna mati z večletnimi izkušnjami in znanjem italijanščine nudi dnevno nego starejšim na domu (ne 24 ur dnevno) ali pomoč pri gospodinjskih delih in kuhanju. Tel. 00386 41 729548.

Prodajamo več vrst domačega mladega vina. Tel. št. 0039 3391997101.

Darovi

Ob 9. obletnici smrti predragega brata inž. Janeza Kacina darujeta Marija in Metka 100 evrov za Kulturni center Lojze Bratuž.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 20.11.2015 do 26.11.2015)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www. radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 20. novembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 21. novembra, ob 21. uri (vodi Iliara Banchig): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, rezijanskem in ziljskem narečju.

Nedelja, 22. novembra, ob 21. uri: Ponovitev sobotne oddaje Okno v Benečijo.

Ponedeljek, 23. novembra (v studiu Andrej Baucon): Narodnozabavna in zabavna glasba - Zborovski kotichek - Novice iz naših krajev - Obvestila in večerni vic.

Torek, 24. novembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 25. novembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Etruščani, kamen spotike za zgodovinarje in jezikoslovce II. del - Izbor melodij.

Četrtek, 26. novembra (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila in večerni vic.

Kulturni center Lojze Bratuž **Krožek Anton Gregorčič**

SREČANJA POD LIPAMI

ANDREJ JEMEC

Znani slovenski akademski slikar, ki razstavlja svoja dela pod skupnim naslovom *Med tukaj in onkraj* v galeriji Kulturnega centra Lojze Bratuž, bo spregovoril o svojem likovnem ustvarjanju, pa tudi o utripu slovenske družbe.

Večer bosta vodili časnika Erika Jazbar in umetnostna zgodovinarica dr. Verena Koršič.

Četrtek, 26. november 2015, ob 20. uri
Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

slovensko stalno gledališče teatro stabile sloveno

SEZONA STAGIONE 2015/16

IBSEN
CANKAR
BROWN
MAYENBURG
MOLIÈRE
VEKEMANS
BARICCO
SHAKESPEARE
MAJAKOVSKI
SEMENC
FRLJIČ
KOLTES
WAECHTER

ABONMA V GORICI

V sodelovanju s Kulturnim domom in s Kulturnim centrom Lojze Bratuž

Maja Haderlap ANGEL POZABE Kulturni center Lojze Bratuž 23.11.2015	Marius von Mayenburg PES, NOČ IN NOŽ Kulturni center Lojze Bratuž 1.02.2016
Ivan Cankar LEPA VIDA Kulturni dom Gorica 15.12.2015	Jason Robert Brown ZADNIJH PET LET (musical) Kulturni dom Gorica 7.03.2016
BISSEROV SISTERS (bolgarski narodni spleti) Kulturni dom Gorica 16.12.2015	J.B.P. Moliere AMFITRION Kulturni center Lojze Bratuž 11.04.2016
Iztok Mlakar PAŠJON Kulturni dom Gorica 18.01.2016	Giovanni Battista Pergolesi LA SERVA PADRONA (komorna opera) Kulturni center Lojze Bratuž 22.04.2016

Vse predstave so opremljene z italijanskimi nadnapisi Z brezplačnim avtobusnim prevozom za abonente in obiskovalce

Abonmaji SSG za Gorico so na voljo pri blagajni Kulturnega doma v Gorici v ulici I. Brass, 20, od ponedeljka do petka z urnikom 10.00-13.00 in 15.00-18.00 (tel. 0481 33288)

www.teaterssg.com

ZVEZA
SLOVENSKE
KATOLIŠKE
PROSVETE - GORICA

CECILIJANKA 2015

57. REVIIJA GORIŠKIH PEVSKIH ZBOROV

sodelujejo tudi zbori iz tržaške in videmske pokrajine ter Koroške in Slovenije

posvečena je skladatelju **UBALDU VRABCU** ob 110-letnici rojstva

Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž
sobota, 21. novembra 2015, ob 20.30
nedelja, 22. novembra 2015, ob 17. uri

Revija poteka pod pokroviteljstvom goriške občine in pokrajinske uprave, ob podpori Javnega Sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije in Fundacije Cassa di Risparmio iz Gorice ter Zadružne banke Doberdob in Sovodnje v sodelovanju s Svetom slovenskih organizacij

KATOLIŠKA KNJIGARNA vabi na predstavitev **knjižne zbirke GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE 2016**

KOLENDAR za leto 2016

Stanko Sivec **SKOZI OGENJ**

Stanko Sivec **SKOZI OGENJ**

Mira Zelinka **KRALJEŠTVO MORJA**
Ilustrirala Jasna Merku

Danijel Čotar **PTIČJE KVATRE**
Ilustriral Matej Susič

V ponedeljek, 23. nov. 2015 ob 17. uri v galeriji Ars na Travniku 25 v Gorici

NAŠ KOLENDAR 2016 v sodelovanju s Tržaško duhovsko zvezo

Visoko priznanje v Ljubljani**Tržaški literat Miroslav Košuta odlikovan z redom za zasluge**

Tržaški pesnik in gledališčnik, Prešernov nagajenec Miroslav Košuta je 12. novembra v predsedniški palači v Ljubljani prejel red za zasluge. Predsednik slovenske države Borut Pahor je literata odlikoval za prispevek h gledališkemu življenju na Tržaškem in za

njegov ustvarjalni opus. V utemeljitvi je zapisano, da je Košuta ena osrednjih osebnosti kulturnega življenja na Tržaškem, kot ravnatelj Slovenskega stalnega gledališča je svoje prizadevanje usmeril v tkanje vezi med slovensko in italijansko kulturo, oder teatra na Petroniovi ulici je pod njegovim vodstvom postal odprt različnim umetniškimi in izraznim pogledom. V svojem nagovoru je Košuta poudaril, da priznanje sprejema z mislijo na ustanovitelje slovenskega tržaškega gledališkega življenja, ki jih je požig Narodnega doma razgnal, in na partizansko skupino, ki je maja 1945 z osvoboditvijo Trsta vrnila zalivskemu mestu umetniško gledališko besedo.

Predsednik Pahor je ob tej priložnosti odlikoval še mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi, ki ga je zastopal predsednik sveta te ustanove Ciril Zlobec. Medaljo za zasluge pa je namenil pevki in pravljíčarki Ljوبي Jenče in striparju Tomažu Lavriču.

STOLNICA SV. JUSTA Tradicionalna hvaležnica

Ljubiti je treba naravo in spoštovati sebe ter bližnjega

Tokratna hvaležnica je potekala v posebnem vzdušju, saj so bile misli prisotnih usmerjene v boleče dogodke, ki so krvavo zarezali v temno pariško noč.

Nadškof Crepaldi se je v svoji homiliji zaustavil ob tej tragediji in se spomnil na besede svetega očeta. "To so dejanja, ki ne sodijo v človeško naravo", je dejal papež Frančišek. Poglejte, dragi bratje in sestre, za nas kristjane se veličina Boga kaže s trpljenjem na križu, v tem, da se je rodil v revnih betlehemskih jaslih. Naš Bog je Bog ljubezni in oduščenja. Ubijati v Božjem imenu je preprosto grozota! Le s takim prepričanjem bomo znali nagovarjati našo dušo in okolje, ki nas obdaja; le v primeru, da bomo tako gojili našo notranjost in stvarstvo, bomo sposobni ustvariti mir na svetu in vedro prihodnost za naše mlajše generacije".

Nadškofove besede glede narave so izhajale iz zadnje enciklike z naslovom *Laudato si'*, v kateri papež Frančišek razmišlja o stvar-

Foto IG

stvu in odnosu, ki naj ga človek ima do nje. Petrov naslednik nas s svojimi besedami prepričano vabi, naj naravo srčno ljubimo, naj zanjo skrbimo, kot skrbimo za naš dom. Odnos, ki naj ga človek vzpostavi do stvarstva, mora zrcaliti tudi nego človeka za svojo notranjost: naj torej človek goji zlasti ljubezen in pozitivne vrednote.

Tradicionalni dogodek v stolnici sv. Justa sta ob prisotnosti množice slovenskih vernikov obogatila zvok pritrkovalcev iz Doline in ubrano petje Združenega zbora ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta in ob orgelski spremljavi Tomaža Simčiča ter mladih glasov pripadnikov Slovenske zamejske skavtske organizacije. Lepo številno skavtov je na začetku verske

svečanosti pričakalo škofa in slovenske duhovnike v scenografsko posrečeni, sicer tradicionalni razporedi: stali so ob klopeh v dveh vrstah, vzdolž osrednje ladje od oltarja do vhodnih vrat. Mladi in narodne noše so med svečanostmi bogoslužjem kot pravi romarji prinašali darove zemlje pred oltar v znak hvaležnosti ter jih izročali msgr. Crepaldiju, ki mu je poleg ostalih slovenskih duhovnikov stal ob strani tudi škof vikar za Slovenec g. Tone Bedenčič. Nadškof se je ob koncu svete daritve zahvalil slovenskim vernikom za darove, ki jih bodo do brodelne organizacije razdelile med potrebne. Najbrž je ravno v tej gesti skrito sporočilo, ki ga je cerkveni dostojanstvenik razčlenil v svoji homiliji: skrbeti za bližnjega in za družbeno okolje pomeni spoštovati sebe in stvarst. "Hvaležnica naj bo priložnost, da spodbudimo našo družbeno odgovornost", je posvaril nadškof. IG

ZCPZ in Slovenska prosveta

Petje naj spodbuja prijateljstvo med mladimi

"Čeprav se današnji pevski večer lahko zdi preprosta stvar, ga moramo ne dvomno pojmovati kot pomemben dogodek, ki nam preko poslušanja omogoča spoznanje različnih zborov: ti pevski sestavi delujejo v različnih okoljih, vsak je nosilec svojega izročila in svoje pevske in širše kulture. Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta in Slovenska prosveta računata na to, da bo današnje srečanje obrodilo v prihodnje lepe in sočne sadove, ki naj se kažejo v nadaljnji izmenjavi mnenj in izkušenj med samimi pevci. Naj se torej prijateljska naveza, ki je nocjo vzklila, še naprej nadaljuje v drugačnih kontekstih".

S temi besedami je predsednik ZCPZ Marko Tavčar nagovoril občinstvo v Ma-

rijinem domu na ul. Risorta v soboto, 14. novembra, ki je v lepem številu pristopilo k 4. čezmejnemu srečanju mladinskih zborov: dogodek je nastal v sodelovanju z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti. Na podlagi preteklih izvedb so prireditelji spoznali, da so te izmenjave zanimive in koristne, ker pevce in zborovodje obogatijo z novimi spoznanji in glasbenimi izkušnjami. "Različna literatura, vokalna pripravljenost nastopajočih skupin in interpretacijske izbire so namreč lahko izziv za sodelujoče zborovodje, ki pristopajo k delu tudi s pedagoškimi cilji", je dejala povezovalka večera Sara Kos, ki je ob začetku povabila k mikrofonu za krajši pozdrav tudi ravnatelj Marijnega doma, msgr. Franca Vončina. Duhovnik je dejal, da so zbori

simbol vzajemnosti in harmonije, ki mora vladati tudi med ljudmi, zlasti danes, ko je naša družba vse bolj razdrobljena.

Na odru (oziroma pod njim – vsi pevci so namreč nastopili kar v prednjem delu dvorane) so se zvrstili zbori, ki delujejo na različnih koncih skupnega slovenskega kulturnega prostora, t. j. na Tržaškem, Koroškem, Goriškem in Koprskem. Ta geografska raznolikost je občinstvu ponudila tudi dragocen vpogled v pevsko kulturo in v glasbene dosežke različnih slovenskih sredin. Prvi je nastopil **Skavtski zbor**, ki je nastal januarja letos v tržaškem delu SZSO. Nastop tega sestava je predstavljaval neke vrste dobrodošlico vsem prisotnim, saj je sedež tržaških skavtinj in skavtov ravno v poslopju na ul. Risorta. Zbor, ki ga sestavljajo izvidniki, roverji, aktivni in nekdanji voditelji, je pod vodstvom Alenke Cergol in ob klavirski spremljavi Iztoka Cergola izvedel niz ritmično duhovnih skladb. Sledil je nastop **Mladinske skupine Sweethearts**

Skavtski zbor pod vodstvom Alenke Cergol (foto IG)

iz Dobrle vasi na Koroškem. V njej pojejo mladi, ki so prerasli osnovno šolo in obiskujejo srednje šole oziroma gimnazijo. Pod vodstvom in ob kitarski spremljavi Anne Pasterk so se predstavili z vrsto nežnih melodij, ki so mestoma prestopile prag hudomušnosti. Slavna DVS Bodeča Neža z Vrha Sv. Mihaela ima letos

bil bolj uglašen na mednarodno zakladnico. Pod vodstvom Maje Cilenšek (in klavirski spremljavi Matjaža Zobca) se je pevski sestav izkazal predvsem z zahtevno skladbo *Bu, Uroša Rojka*, ki je v dvorano ponesla dokaj nenavadno ritmično in besedno izkušnjo.

IG

Mladinska vokalna skupina Vesela pomlad na Salerno Festivalu

Lepa izkušnja in spodbuda za nadaljnje delo

Sočno vreme, pa tudi topel sprejem gostiteljev je v prvih novembrskih dneh ogrel srca pevke mladinske vokalne skupine Vesela pomlad z Opčin, njihove dirigentke Andreje Štucin Cergol, pianistke Alenke Cergol, tolkalista Lorenza Darija ter drugih spremljevalcev, ki so se udeležili pevskega festivala Salerno Festival, ki ga je letos šestič pripravila italijanska zborovska zveza Feniario v sodelovanju z zborovsko zvezo dežele Kampanja.

Salerno Festival je prireditelj, ki vsako leto privablja v Salerno in bližnjo okolico najrazličnejše zborovske sestave z vseh koncev Italije. Letos so organizatorji sprejeli kar 43 zborov z več kot 1300 pevci. Mladinska vokalna skupina Vesela pomlad je kot edini slovenski zbor na festivalu zastopala tudi slovensko manjšino v Italiji. Festival predvideva vrsto koncertov in drugih glasbenih dogodkov na različnih sugestivnih lokacijah Salerna in okolice: v treh dneh se je v Salerno, Vietriju sul Mare, Neaplju, Atraniju, Amalfi-

ju in Agropoliju zvrstilo več kot 20 koncertov, nekateri zbori pa so v teh krajih oblikovali tudi nedeljske svete maše.

Dekleta zbora Vesela pomlad so na svoji turneji zapele kar štirikrat. Prvič so se občinstvu predstavile že na večer prihoda, in sicer na zborovskem maratonu v avditoriju Grand Hotelu v Salerno, kjer so se vsi zbori predstavili z dvema pesmima. Čeprav so pevke imele za sabo dvanajsturno vožnjo z avtobusom in so šle na pot že ob petih zjutraj, so zapele ubrano in samozavestno ter občinstvo navdušile s slovensko ljudsko *Dajte, dajte* ter afriško *Alelujo (African alleluja)*, kjer sta se petju pridružila ritem tolkal in klavirska spremljava.

V naslednjih dneh so mlade pevke oblikovale še tri koncerte: v petek zvečer so z dvajsetminutnim sakralnim programom sooblikovale koncert v čudoviti stolnici v Amalfiju, v soboto pa so dva-

krat nastopile v Salerno: zjutraj so zapele na koncertu v marmorni dvorani (Salone dei marmi) mestne hiše, zvečer pa še v mestni katedrali. Na vseh koncertih

povabil za gostovanja v razne italijanske kraje.

Organizatorji festivala so se zelo potrudili, da bi mesto živelo s tem pevskim dogodkom in da ne bi pesem ostala zaprta med štiri stene lokacij, kjer so bili posamezni koncerti. Zato so v soboto v opoldanskih urah organizirali spreved vseh nastopajočih zborov; iz različnih smeri se je vil po mestnih ulicah in se je končal na osrednjem trgu Portanuova, kjer so vsi pevci skupaj zapeli. Mladostni žar, pa tudi žive modre majčke z belim simbolom našega društva so vzbudili pozornost številnih turistov in domačinov, ki so se zanimali, od kod prihajamo in kdo smo.

Obenem je bila v mestnem središču v soboto tudi prireditelj Frijenn Cantann: organizatorji so ob raznih zanimivih mestnih stavbah postavili totem festivala, ki je vsem zborom sporočal, da so vabljeni, da na tisti lokaciji prosto zapojejo in s

so dekleta navdušila številno občinstvo, ki jih je nagradilo z dolgim aplavzom. Predstavniki drugih zborov, ki so bili prisotni na festivalu, so se zelo zanimali za našo skupino in zbor je prejel kar nekaj

svojo pesmijo razvedrijo mimoidoče. V večernih urah, ko so bile salernske mestne ulice res polne ljudi, so mimoidoči lahko prisluhili tudi sproščenu petju naših deklet, ki je ubrano zadonelo na različnih mestnih lokacijah. Prav v soboto pa je v Salerno potekal tudi prižig lučk Luci d'artista: to so posebne božične dekoracije iz raznih materialov, ki krasijo mesto. Lučke in ubrano petje so dali mestu v večernih urah res poseben čar.

Seveda pa je bilo potovanje v Salerno poleg pevskega doživetja za zbor in spremljevalce priložnost za ogled čudovitih turističnih krajev, ki so vpisani tudi v seznam UNESCO. Poleg Amalfija in Salerna, kjer so pevke tudi nastopile, so udeleženci festivala obiskali še Vietri sul Mare, kjer so si ogledali tudi delavnice keramičnih izdelkov, posebno pa jih je navdušilo antično mesto Pompeji. Mladinska vokalna skupina Vesela pomlad z dirigentko Andrejo Štucin Cergol se vrača s potovanja v Salerno polna pozitivnih občutkov, zadoščenja in elana za nadaljnje delo. Skupina, ki se ji je letos pridružilo lepo število novih pevke, je tako zelo uspešno začela novo pevsko sezono in potovanje ji je vilo potrebno motivacijo in navdušenje za uspešno nadaljevanje sezone.

Manica Maver

DSI in KDČ Knjiga spominov Alojzija Geržiniča

Duhovna plovba od Save do Srebrne reke

"Hvaležna sem, da sem imela takega očeta, ki je družino prepojil s svojo globoko vero in v tem idealu nas učil, kaj pomeni ljubezen".

V te besede je Teodora Geržinič z gostila lik očeta Alojzija ob koncu večera, ki sta ga Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeteta v ponedeljek, 9. novembra, posvetila njegovemu spominu. V misli

stavnike slovenskega kulturnega življenja v Argentini. V prvem delu spominov (končal ga je leta 1985) je pod naslovom *Dni mojih mlajši polovica* popisal svoje življenje od rojstva do odhoda iz Trsta februarja 1946. Posebno pozornost je posvetil zlasti delu na šolskem področju pod nemško okupacijo Primorske. V drugem delu, *Dogajanja in dognanja*, je leta 2004 na željo znancev orisal še vojvoda de-

Zdenka". Študiral je slavistiko in slovansko filologijo, službo je nato dobil leta 1943 v odročni realni gimnaziji v Kočevju. Že v tem je bila očitna nezadržana želja, ki je bil Keržinič deležen s strani

oblasti. Že takat je namreč zavzel izrazita protikomunistična stališča in prisegel domobranski opciji, sicer kot šolnik. Zatekel se je nato v Trst, kjer je najprej pod nemško okupacijo, nato pod zavezniško vojaško upravo v sodelovanju s Kacinom in Barago ter drugimi upr vse moči v ponovno organizacijo slovenskega šolstva v Italiji. To mu je tudi uspelo, kar se je na podlagi Londonskega memoranduma ohranilo tudi z novimi državnimi oblastmi. Njegovo pero tudi v zalivskem mestu ni mirovalo: z Martinom Jevnikarjem in Vinkom Beličičem je bil namreč soavtor slavnega učbenika *Zgodovina slovenskega slovstva*. "Tudi v tem je občutili njegovo plemenito slovensko dušo, saj je že leta 1944 v brk nevarnosti sam prerešetal kraško gmajno in s pomočjo krajevnih slovenskih duhovnikov iskal kandidate za profesorski kader", je dejal Ogrin. Ko pa je izvedel, da je tudi sam na spisku morebitnih likvidiranih, je zbežal v begunsko taborišče, leta 1948 pa odplul v Argentino.

Slovenija v malem
Takrat se po vojni kalvariji v življenju Alojzija Geržiniča začne novo življenjsko obdobje, ki je nedvomno prispevalo k temu, čemur pravimo slovenski argentinski čudež. Zaradi svoje visoke izobrazbe je Geržinič našel zaposlitev pri velikih argentinskih založbah. Vzporedno pa je gojil svoje slovenstvo tako, da je v novem okolju utrjeval zdomsko kulturo. Bil je namreč med ustanovnimi člani Slovenske kulturne akcije in publikacije Vrednote. Napisal je na stotine člankov o slovenskem slovstvu (poglobljeni in tenkočutni so bili njegovi kritični spisi o Zorku Simčiču, Francetu Dolinarju in drugih) in o verskih vprašanjih. Bil je urednik, prevajalec in vsestranski kulturni delavec. Svoje poglede glede verskih tematik ni nikdar zamaščal: naj kot primer navedemo stališča, ki jih je zavzel do Drugega vatikanskega koncila, ko je odklonjal vidike relativizma in načela modernizacije katoliške Cerkve, ki bi lahko predrugačili to ustanovo in njeno

sporočilnost. Prav tako je ljubil glasbo: s samospevi, klavirskimi kompozicijami, skladbami za kvartet se je zapisal v zgodovino slovenske moderne glasbe. Njegova žena Marija (ironija usode, v Ljubljani sta odraščala le nekaj metrov stran, ne da bi drug za drugega vedela, in se nato spoznala v begunskem taborišču) je bila z bratom Božidarjem Finkom (očetom Marcosa in Bernarde Fink) članica kvarteta Fink, sama pa je vodila slavni zdomski zbor Karantanija. Alojzij Geržinič je srčno ljubil slovensko skupnost v južnoameriški domicilni državi, a je premočno sledil svojemu nazoru, ki je bil do komunizma neizprosni. To je postalo očitno v Slovenski kulturni akciji, ko so nekateri hoteli zasledovati nekoliko milejši odnos, bolj nevtiralno stališče do jugoslovanskega (slovenskega) režima. "Za Alojzija Geržiniča pa bi bilo to početje nezvesto in nepravično do zgodovine in prihodnosti slovenskega naroda", je dejal Ogrin. V SKA se je tako zgodil razkol in pečica intelektualcev z Geržiničem na čelu je iz organizacije izstopila ter ustanovila časnik *Sij slovenske svobode*. Razloge za ta Geržiničev korak je predavatelj v Peterlinovi dvorani jasno obrazložil. Geržinič je trdno verjel v prednost t. i. duhovnega reda, ki se mu naravni red (politika in kultura) mora prilagajati: v tem je očiten njegov personalistični nazor, ki človeško jedro vrednoti v luči Božjega. Mnenja je bil, da vsako zgodovinsko dobo gre vrednotiti ne na podlagi gospodarskih, tehnoloških ali katerih koli drugih dosežkov, ampak na podlagi tega, kako se človeška osebnost v tem času oblikuje. Človeška osebnost je, skratka, največja vrednota človeštva.

Razstava
Besedo je v nadaljevanju prevzel tudi urednik knjige (delu je prispeval tudi spremno besedo) in predsednik Knjižnice Dušana Černeteta Ivo Jevnikar, ki je dodal še nekaj vidikov o življenju in delu Alojzija Geržiniča in podatek, da je bila publikacija že predstavljena na sedežu Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani. Izvedeli smo, da je politična in nazorska zareza doletela samo Geržiničevo družino v Ljubljani, saj je Alojzijeva sestra Neda izbrala revolucionarno pot. Kljub temu pa sta si bila brat in sestra vedno v spoštljivih odnosih in sta se vse življenje imela rada. Jevnikar je dodatno izpostavil Geržiničevo prizade-

Obvestila

Vincencijeva konferenca vabi na obisk doma Fundacije Luchetta-Ota-D'Angelo-Hrovatin, v ul. Valussi 5, kjer bodo radi sprejeli otroška in ženska oblačila, igrače in potrebščine za šolo, zbirno mesto pred cerkvijo v ul. Rossetti 48 v četrtek, 19. novembra, ob 10. uri, info tel. 347- 5469662 (Ivica).

Društvo slovenskih izobražencev vabi na večer posvečen 40-letnici

delovanja Slovenske skupnosti. O preteklem delu in novih nalogah bodo govorili Rafko Dolhar, Igor Gabrovec in Peter Močnik. Peterlinova dvorana, ponedeljek 23. novembra ob 20.30.

Slovenska maša v ul. Risorta 3 je vsak četrtek ob 9. uri.

Darovi

Za rojansko glasilo Med nami daruje Uča Gašpersič Berce 20 evrov.

vanje, da bi Slovenci v Trstu imeli urejen status družbenih dejavnikov (šola, časopisi in tuji radio): "Šolnike je iskal vse do aprila 1945".

Večer v Peterlinovi dvorani je spremljala glasba plošče Kvarteta Fink, ki ga je Alojzij Geržinič spremljal na klavir. Kot je pojasnila Lučka Kremžar iz Knjižnice Dušana Černeteta, je ploščo leta 1965 izdala Slovenska kulturna akcija. KDČ ima pri ovrednotenju publicistične zapuščine tega ključnega predstavnika sloven-

ske emigracije vodilno vlogo, saj razpolaga s skoraj vsemi njegovimi deli, nekatera od teh so celo unikati. Občinstvo Peterlinove dvorane je tako izbor njegovih del z raznoliko vsebino imelo na ogled z razstavo, ki jo je predstavila ravno Kremžarjeva. Postavitev je razčlenjena na tri dele: v prvem so zbrane Geržiničeve knjige in brošure, v drugem prevodi tujih del, v tretjem pa njegovi prispevki v periodičnem tisku.

IG

Ivo Jevnikar, Matija Ogrin in Teodora Geržinič (foto IG)

gospo Teodore se namreč kaže srčika Geržiničeve osebnosti, ki je na temelju globokega verskega doživljanja opredelil ves svoj življenjski in kulturni nazor. Svoje izkustvo je strnil v knjigi spominov z naslovom *Od Save do Srebrne reke*, ki ga je ob uredniškem prizadevanju Iva Jevnikarja izdala založba Mladika.

Knjiga

S spomini prof. Alojzija Geržiniča založba Mladika

setletja življenja in plodnega dela pod Južnim križem. Kot je povedala gospa Teodora, je Alojziju Geržiniču izpeljavo tega dela poleg znancev svetoval Matija Ogrin, proučevalec slovenske književnosti in literarni zgodovinar, ki je Geržiniča osebno spoznal na potovanju v Argentini leta 2001.

Matijo Ogrina so prireditelji večera povabili v Peterlinovo dvorano, da bi s svojega osebnega zornega kota razčlenil ra-

Predstavitev knjige je bila tudi v Gorici, in sicer dan kasneje, v torek, 10. t. m., v Katoliški knjižarni. Predstavitev se je udeležilo veliko ljudi, srečanje pa je sodilo v niz Na kavi s knjigo, ki ga podpira podjetje Primo Aroma iz Trsta. Damjan Paulin, Ivo Jevnikar, avtorjeva hčerka Teodora Geržinič ter zgodovinarica Mira Cenčič so sooblikovali zelo lep kulturni dogodek.

začenja novo zbirko *Zapisi iz zdomstva*, namenjeno knjigam, ki so jih napisali Slovenci po svetu. S tem želi še bolj načrtno izpolnjevati eno izmed poslanstev, ki sta si jih od začetka postavili revija, nato pa še založba Mladika. Gre za dialog in povezovanje rojakov ter utrjevanje skupnega slovenskega prostora – pojasnjujejo na spletni strani založbe, kjer so začrtane še osnovne življenjske koordinate tega junaka, ki je okusil vse "tri Slovenije" – najprej maticno, zlasti v Ljubljani in Mariboru, pred koncem vojne in krajšo dobo po njej manjšinsko oz. zamejsko v Trstu, nato še zdomsko v Argentini.

Slavist, glasbenik, publicist in urednik ter prevajalec Alojzij Geržinič se je rodil 11. junija 1915 v Ljubljani, umrl pa je 26. marca 2008 v Buenos Airesu. Sodil je med najvidnejše pred-

zlične vidike ene ključnih osebnosti slovenske politične emigracije v Argentini. "Ob tem skromnem in prijaznem gospodu sem začutil njegovo globoko spoznanje življenja, ki je povezano z nelahkimi izkušnjami. Refleksija se je v njem povezovala z živo vero, in to mu je bilo osrednje življenjsko vodilo", je dejal Ogrin.

Na Poljanski cesti

Na podlagi Ogrinovih besed smo spoznali, da je Alojzija Geržinič izhajal iz višje ljubljanske meščanske družine, ki je imela kulturo za vsakdanji kruh. Odraščal je v prijetnem okolju in, kot sam opisuje v svoji knjigi, živel na Poljanski cesti, kjer je v razmiku nekaj metrov živel pečica mož, ki bi tako ali drugače oblikovali slovensko prihodnost: Kidrič, Prijatelj in "malo, plaho dekle, ki bi se kasneje poročila z Borisom Kidričem,

Kratke

Finžgarjev dom na Opčinah / Nov niz predavanj

Kot so bralci Novega glasa lahko že v preteklosti brali, žanje niz predavanj v društvu Finžgarjev dom vsako leto veliko odobravanja in zanimanja. To ni čudno, saj organizatorji vabijo vrhunski predavatelje, ki so obenem tudi med najbolj priljubljenimi v slovenskem prostoru. Teme predavanj se dotikajo bistvenih življenjskih vprašanj, vzgoje, osebnih, družbenih, poslovnih odnosov. Tudi letos je organizatorjem uspelo povabiti sedem odličnih predavateljev. Že sama imena: Silva Matos, Marko Čizman, Alenka Rebula, Andrej Perko, Christian Gostečnik, Irena Deželak in Marko Juhant nam povejo, da bo res vredno enkrat na mesec vzeti si čas za srečanje z njimi.

Prvo srečanje novega niza, ki nosi skupno ime Za osebno rast, vzgojo in boljšo družbo bo v dvorani Finžgarjevega doma na Opčinah (Dunajska 35) ta četrtek, 19. novembra. Temo Ustvarjalni dialog gradi odnose bo osvetlila mag. Silva Matos, psihologinja, psihoterapevtka, priljubljena predavateljica z dolgoletno izkušnjo, avtorica več knjig. Ustvarjalnost je nekaj, kar zadeva vsakega človeka, saj ni mišljena v ozkem smislu ustvarjanja umetnosti ali izumov. Gre za sposobnost, ki jo ima vsak človek, da prisluhne sebi, življenju okrog sebe, da poskrbi za svojo rast. Pri tem se posveti umetnosti življenja in ustvarjalnosti v medosebnih odnosih. S tem kljubuje občutku rutine in zdolgočasnosti in poskrbi za kvaliteto v lastnem življenju in v življenju najbližjih. / Anka Peterlin

Antologija slovenske poezije / Zadnji knjižni trud Jolke Milič

Prevajalka Jolka Milič se predstavlja z novim delom. Gre za dvojezično pesniško antologijo z naslovom Poezija - bla, bla, bla od A do...? / Poesia - bla, bla, bla dalla A alla...? , ki jo je izdala tržaška založba Editions Antony. V knjigi je Jolka Milič zbrala pesmi dvajsetih slovenskih pesnikov, med katerimi so bolj ali manj in tudi zelo znana imena. Avtorji so razvrščeni po abecednem redu in se začinjajo z Aljo Adam, končajo pa z Zoranom Pevcem. Vmes so: Ana Pepelnik, Anica Perpar, Barbara Pogačnik, Boris A. Novak, Brane Mozetič, Dušan Jovanović, Ines Cergol, Lučka Zorko, Magdalena Svetina Terčon, Maja Razboršek, Maja Vidmar, Patricija Dodič, Patricija Sosič Kobal, Sonja Votolen, Tatjana Pregl Kobe, Vanja Strle, Veronika Dintinjana in Vinko Mödemdorfer. Kakršnako vrednostna merila je antologistka a priori izključila in potemtako namenoma prepustila, da si vsak bralec sam naredi svojo lestvico, pri izbiri ni namreč hotela vplivati na nikogar, spoštujoče načelo *de gustibus non est disputandum*.

Sv. birma na Opčinah

V cerkvi sv. Jerneja na Opčinah je v soboto, 17. oktobra, skupina mladih župljanov prejela zakrament svete birme. Bogosluzje in podelitev zakramenta je daroval častni tržaški škof msgr. Evgen Ravignani, ki je za Deana Husuja, Gabrieleja Carlja, Ivano Kreševič, Letizio Marion, Majo Mochor, Marka Antlerja, Matijo Persija, Petra Furlana in Ve-

ro Blasino molil, da bi jih vsemogočni Bog obdaril z Božjo milostjo in z darovi modrosti, umnosti, moči, vednosti, pobožnosti in Božjega strahu, ki jih deli Sveti Duh. Mlade birmance in birmanke sta za ta pomembni korak v krščanskem življenju ob domačem župniku g. Francu Pohajaču več let pripravljala katehista Andrej in Marija Štekar.

KANALSKA DOLINA Celodnevni posvet v Naborjetu

Slovenščina in WhatsApp – od zibelke do družbenih omrežij

V petek, 6. novembra, je bil v Beneški palači v Naborjetu zanimiv celodnevni posvet z naslovom *Slovenščina in WhatsApp – od zibelke do družbenih omrežij*. Posvet sta soorganizirala celovška Krščanska kulturna zveza in ukovško slovensko kulturno središče Planika v sklopu koroške pobude Slovenščina v družini. Tisto, kar ugotavljamo v zamejstvu in Italiji, ugotavljajo tudi v Avstriji in na Madžarskem. Zani-

manje za učenje slovenščine v šolah narašča, istočasno pa upada število otrok z domačim znanjem slovenskega jezika. Za ohranjanje jezika je osrednjega pomena, da ga govorimo in da ga starši posredujejo. Na posvetu so razpravljali predvsem o odnosu, ki ga ima slovenščina z novimi oblikami komuniciranja, ki jih nudijo današnji mediji in ki so še posebej privlačne za mlajše. V dopoldanskem delu posveta je poseglo pet govorcev.

Pozdravu Rudija Bartalotha in

Martina Kuchlinga, ki sta nastopila v imenu organizatorjev, je prvi spregovoril Teodor Domez, dolgoletni strokovni nadzornik za slovenščino na srednjih in višjih šolah na Koroškem in sodelavec Znanstvenega inštituta v Celovcu. Opozoril je na asimilacijo kot prekinitev posredovanja jezika, ki naj bi jo odsotnost jezika iz šolskega sistema še pospešila.

Nato je znanstvena sodelavka na Inštitutu za slovenski jezik Frana

Ramovša ZRC SAZU in predsednica SKS "Planika" Nataša Gliha Komac govorila o socialnih, družbenih in družabnih omrežjih in opozorila na potrebo v jezikovno mešanih okoljih po spodbujanju sporazumevanja prek spleta v slovenščini.

Organizacijski tajnik pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji Martin Maver je predstavil raziskavo o jezikovni sestavi in angžiranosti mladih, ki obiskujejo šole s slovenskim učnim jezikom na Goriškem in Tržaškem, in špe-

trsko dvojezično šolo.

Sodelavca deželnega sedeža Rai za Furlanijo Julijsko krajino Lorredana Gec in Peter Rustia sta pa predstavila dejavnosti Radia Trst A, in sicer s posebnim ozirom na oddaje iz Kanalske doline.

Razne primere dobro utečene prakse na terenu so nato v popoldanskem delu posveta predstavili Rudi Bartaloth iz Kanalske doline, Marina Cernetig iz Benečije, Luigia Negro iz Rezijske, Marko Smole z dejavnostmi za registracijo (skupnega) slovenskega narčja v dolini Čabranke in zgornje Kolpe in še Željka Platzer Pačić z avstrijske Štajerske, Valerija Perger iz Porabja in Miha Dolinšek s projektom *Iskrica* iz avstrijske Koroške.

Ob koncu letošnjega posveta so izrazili željo, da bi v prihodnjem letu izvedli tak posvet v kakem drugem zamejskem kraju. Letošnji posvet je v Kanalski dolini že obrodil sadove. Združenje Don Mario Cernet razpolaga zdaj z novo stranjo na Facebooku.

Člani združenja so to željo pravzaprav že zdavnaj imeli v mislih. Uporabniki jo lahko najdejo tako, da vtipkajo ime Združenje/Associazione Don Mario Cernet in novo stran vsečkajo. Če bodo stran vsečkali, bodo potem po svojem profilu lahko izvedeli marsikaj o novih dejavnostih združenja in o dogajanju o Slovincih v Kanalski dolini nasploh. Člani Združenja Cernet razmišljajo tudi, da bi v bližnji prihodnosti ustvarili svojo spletno stran.

Luciano Lister

Gospod Michele Zanon imenovan za špeterskega župnika in dekana V Benečiji ostaja samo en slovenski župnik

Novi špeterski župnik in dekan je g. Michele Zanon. Župnik bo tudi v podboneških župnijah Arbec, Brišča in Landar ter pri Svetem Lenartu v Podutani in pri Svetem Pavlu v Srednjen, kjer je nameščen od decembra 2012.

Novico je v petek, 6. novembra, župnikom in drugim duhovnikom, ki delujejo v Nediških dolinah, povedal sam videmski nadškof msgr. Andrea Bruno Mazzocato. Istega dne je generalni vikar msgr. Guido Genero posredoval novico pastoralnim svetom v Špetru in v treh podboneških župnijah.

Druga novost je, da bo v Nediške doline prišel za kaplana poljski duhovnik, 39-letni Dariusz Klosinski, ki je bil do sedaj kaplan v Čenti.

Tretja novica pa je, da ostaja za zdaj g. Federico Saracino na Liesah, čeprav mu je že pred meseci nadškof poveril službo na cerkvenem sodišču. Gospod Zanon, ki se je rodil 29. junija 1971, je Čedadec, ima pa korenine tudi v Benečiji, saj je njegova nona iz Oblice. V duhovniškem poklicu je bil posvečen leta 2006, in preden je prišel v naše kraje, je bil kaplan v Tricesimu.

Sedaj bo moral kot dekan skrbeti za vse Nediške doline, kot župnik pa za širši okraj, saj bo ob župnijah v špeterski in podboneški

občini obdržal tudi župniji v občini Sveti Lenart in Srednje. Težkega bremena, ki ga čaka, se dobro zaveda in prosi, da mu Bog da moči, da ga bo nosil, kakor je povedal 8. novembra ob zlati maši msgr. Marina Qualizza.

Dela bo obilno. Naporno bo, zato bo potreboval pomoč drugih duhovnikov, predvsem pa laikov. V pomoč mu bodo poleg g. Klosinskega, ki bo vikar v vseh šestih Zanonovih župnijah, in msgr. Marina Qualizza, ki hodi maševat v Dreko in v slovenskem jeziku v Špetru, še msgr. Sandro Piušsi in g. Davide Larice, ki že vrsto let pomagata v špeterski in podboneških župnijah, ter stalni diakon Leopold Pantarotta, ki je v Nediške doline prišel pred enim letom.

G. Božo Zuanella ostaja seveda župnik na Trčmunu, v Matajurju, Savodnji in Gorenjem Barnasu. Tako bodo v špeterski dekaniji ostali le trije župniki, od katerih je le en Slovenec.

Gospod Zanon bo prevzel nove župnije v nedeljo, 6. decembra, ob 17. uri v Špetru ob prisotnosti videmskega nadškofa. Obenem se bodo zahvalili msgr. Mariu Qualizzi, ki je bil zadnjih 17 let župnik v Špetru, Arbecu, Briščah in Landarju.

O pastoralnih spremembah v špeterski dekaniji je msgr. Marino

G. Michele Zanon

Qualizza v petnajstevniku Dom tako izjavil: "Prihod v naše kraje mladega poljskega duhovnika g. Dariusza zna biti odlična stvar zaradi skupnega etničnega izvora, torej da bi ovrednotili vero in kulturo, kar ima na Poljskem srečno in slovito tradicijo". Odgovorni urednik Doma poudarja to obbojazni, "da se v naših krajih pretrga tisočletna trdna in plodna povezava med vero in slovenskim jezikom".

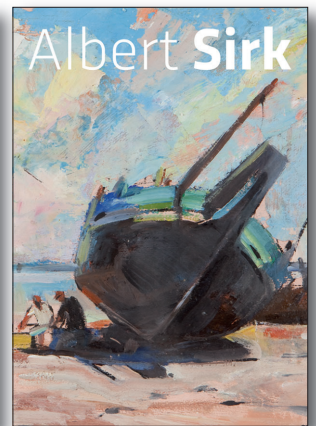
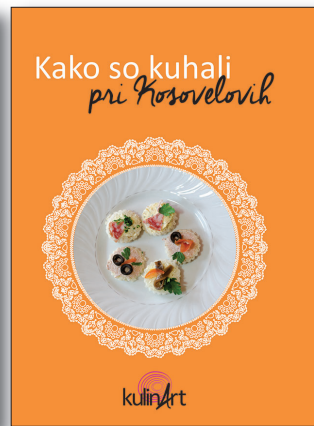
Msgr. Qualizza je ob svoji zlati maši, ki jo je 8. novembra daroval v rojstni Podutani, dejal, da se je v petdesetih letih veliko spremenilo. Tudi svet ni isti kot nekoč, saj "so bile povsod senožeati, na enih sem še pred desetimi leti tudi sam kosil travo, da se ne bi izgubile vrste trav in cvetlice, ki jih drugače zadušijo gozd. Svet se je spremenil in tudi navade, ostala je vera, ta pa mora ostati, ker daje smisel našemu življenju".

U. D.

Z 9. STRANI Založništvo tržaškega tiska in zadruga Novi Matajur

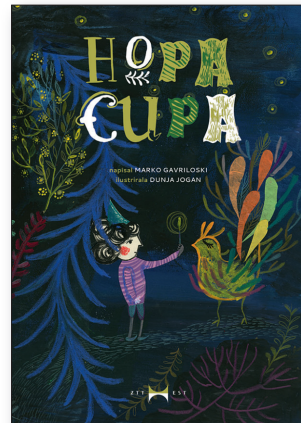
Od domoznanskih tem ...

Druga knjiga iz te zbirke ima naslov *V Brucku taborišču 1915-1918 (2015 ob stoletnici dogajanja)*, njen avtor pa je Vili Prinčič, navdušen raziskovalec domače (in pozabljene) zgodovine ter zbiralec pričevanj o polpreteklih dogodkih. Delo je nekakšno nadaljevanje knjige *Priznani*, v ka-

teri je avtor zbral skoraj 70 pričevanj goriških beguncev. Na to tematiko se vrača tudi s to knjigo, v kateri je podal poglobljeno študijo o prisilnem izgonu ljudi iz Posočja in njihovem življenju v begunskem taborišču Bruck na reki Litvi, nedaleč od Dunaja. Ob današnjih dogodkih, ko smo priče vsakdanjemu pri (e) hodu beguncev, je knjiga pravzaprav zelo aktualna in nas opozarja, da se človeštvo ni nič naučilo iz prejšnjih izkušenj.

V sklopu 2. festivala kuharskih knjig in knjig s kulinarčno vsebino *Kulinartfest* (ki je tudi del spremeljvalnega programa knjižnega sejma) je, kot prva v zbirki *Kulinart*, izšla knjiga receptov *Kako so kuhali pri Kosovelovih*, ki je nastala v so-

delovanju s Kosovelovo knjižnico iz Sežane in knjigotvrtvom Buča ter ŠC Srečka Kosovela iz Sežane. V knjigi so zbrani recepti s kuharskega tečaja, ki ga je v Divači vodila Tončka Kosovel, sestra slavnega pesnika, in jih v svoji domoznanski zbirki hrani Kosovelova knjižnica Sežana.

Mladim gospodinjam je predajala mednarodno kuharsko znanje, na tečajih pa so si tečajnice vestno zapisovale recepte in jih pretipkale v več izvodih. Recepti za jedi so predstavljeni v več skupinah jedilnih listov. Iz števila jedi na teh jedilnih listih lahko domnevamo, da gre za boljše, praznične jedilne obroke. Recepti s kuharskih tečajev Kosovelove so izrazito opisni in združujejo sestavine s samimi postopki.

Večina receptov je izrazito kratkih, vsebinsko in tehnološko jasnih, vendar do te mere, da odlično vodijo pripravo posamezne jedi. Recepti in jedilni listi predvsem niso kraška kuharica, ampak knjiga o kuhanju ali učenju kuhanja na Krasu, v konkretnem časovnem obdobju. Knjigo so kot svojo maturantke ŠC Srečka Kosovela.

V letošnjem založniškem programu so do takratni tudi umetno-

sti ter smo se z izdajo monografije *Albert Sirk (1887-1947)* poklonili največjemu slovenskemu marinstu, ki je bil po rodu Križan, zaradi fašizma pa je bil prisiljen zapustiti domači kraj in oditi v Slovenijo, kjer je s svojimi morskimi motivi požel kar velik uspeh. Spremna besedila so prispevali umetnostni

prav vsi imamo v sebi.

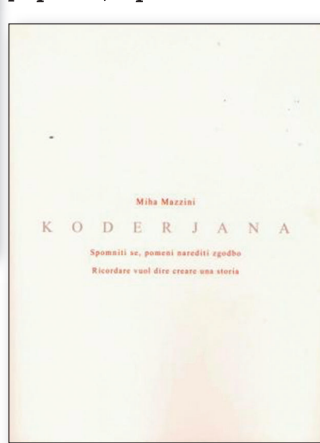
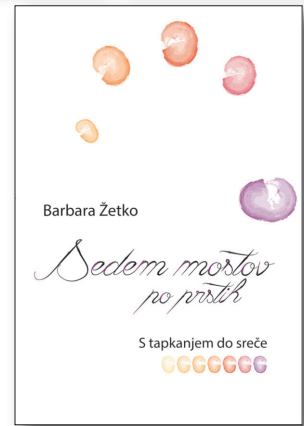
Hitri skrat *Hopa Cupa*, ki je nastal izpod peresa mladega avtorja Marka Gavriloskega, v sodelovanju z ilustratorko in oblikovalko Dunjo Jogan, je glavni junak letošnjega *Galebovega šolskega dnevnika* in istoimenske slikanice. Hopa Cupa je najhitrejši skrat v gorskem gozdu, ki se odloči poiskati počasnino misel, hkrati pa je mojster za vse, zato se njegovi gozdni prijatelji obračajo nanj, ko potrebujejo rešitev za svoje čustvene in druge težave. Galebov šolski

dnevnik, ki ga izdaja Zadruga Novi Matajur, je letos zastavljen tako, da lahko služi kot učni pripomoček, z njim pa se otroci lahko kratkčasijo tudi v prostem času, saj je na njegovih straneh dovolj prostora za njihove pisne in likovne izdelke. Dnevnik ponuja tudi številne zanimivosti ter navodila za izdelavo ročnih del iz recikliranih materialov.

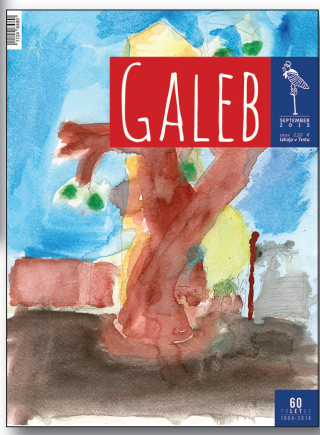
Marko Gavriloski in Dunja Jogan pa sta tudi sodelavca otroške revije *Galeb*, ki izhaja že 62 let. Pisane Galebove strani gostijo priznane in manj znane avtorje ter ilustratorje za otroke. V njem se prepletajo različne nenavadne zgodbe in poezije, poučne rubrike in didaktične naloge, vedno pa se najde prostor tudi za prispevke, ki nam jih pošiljajo otroci slovenskih šol v zamejstvu.

Zadruga Novi Matajur se predstavlja tudi s projektom *Koderjana*, ki je letos doživel deveto izvedbo, protagonist projekta pa je vsako leto drug slovenski pisatelj iz matice ali zamejstva, ki med enotedenskim bivanjem v vasi Topolovo napiše svojo zgodbo.

Letošnja zgodba nosi naslov *Spomniti se pomeni narediti zgodbo / Ricordare vuol dire creare una storia* (prevod v italijanščino Miha Obič), njen avtor pa je Miha Mazzini. Mazzinijeva zgodba se rodi iz shrlijevih sanj, katerih protagonisti so državna meja, obmejni organi, avtor sam in najbolj uničujoči in za naše ravnovesje pogubnih čustev ter da doseže čustveno razbremenitev in razcvet ustvarjalnosti in izražanje tistih talentov, ki jih

jem do sreče), ki v njej predstavlja tehniko EFT, izhajajoč iz svoje lastne izkušnje, ki ji je spremenila življenje. S tem delom avtorica nagovarja bralca in mu ponuja možnost, da se s pomočjo omenjene tehnike nauči razlikovati sedem izmed najbolj uničujočih in za naše ravnovesje pogubnih čustev ter da doseže čustveno razbremenitev in razcvet ustvarjalnosti in izražanje tistih talentov, ki jih

Referendum o družinskem zakoniku tudi izrekanje o verski svobodi

Več enotnosti za obrambo pred prebežniki

Politične in splošne razmere v Sloveniji bi po terorističnih napadih v Parizu, solidarnosti z žrtvami in varnostnimi ukrepi, ki jih sprejemajo doma v vseh državah sveta, zagotovo najboljše povzeli z ugotovitvijo, da sta bili v politiki in javnosti doseženi večja enot-

nost in pripravljenost za obrambo pri sprejemanju in pregledu pribežnikov, med katerimi so po prepričanju naših varnostnih služb lahko tudi teroristi. Te službe in operativni organi sicer tudi po pokolih v Parizu zagotavljajo, da je Slovenija še vedno varna država in, upoštevaje vse sprejete ukrepe zoper morebitna dejanja skrajnežev, ki bi morda prišli čez državne meje, bo varnost tudi v prihodnje zagotovljena. Najbrž, ker je upošteval nevdržnost svojih trditve, je v zadregi utihnil tudi znani komentator in nekakšen vodilni časnikarski ideolog v časopisu Delo, ki je pred nedavnimi v nekem svojem komentarju zapisal, seveda brez navedbe dejstev oziroma dokazov, da bi Janez Janša pojav pribežnikov utegnil izkoristiti za mobilizacijo vojske, torej za nekakšen državni udar v Sloveniji. Sicer pa časnik Delo še naprej manipulira

strah pred begunskim tokom v EU". Toda resnica je drugačna. Volivci se namreč v omenjeni anketi niso izrekli o strahu pred nezajeljenimi imigranti, ampak so izrazili prepričanje, da bi Janez Janša bolje in hitreje, kot pa vlada, reševal celotno krizo zaradi pribežnikov. Sedaj je v Sloveniji tako, da so ljudje sicer izgubili velik del zaupanja v EU, torej v njeno sposobnost pri reševanju krize, vendar evropski povezavi še vedno zaupajo. Političarka in sociologinja Spomenka Hribar je ostala osamljena v trditvi, izrečeni na javni TV Slovenija, "da kriza s pribežniki pomeni začetek konca EU". Vsi deli slovenske politike, razen stranke Združena levica, zdaj podpirajo odločnejša stališča in ukrepe vlade glede prebežnikov, tudi postavitev ovir, vključno ograj z bodočo žico na meji s Hrvaško. Očitno pa so se zaradi zadnjih

dogodkov odnosi s Hrvaško še poslabšali. Mnogi se sprašujejo, ali bo kriza zaradi primera prebežnikov vplivala na udeležbo na referendumu o družinskem zakoniku. Ta bo, kot smo že poročali, v nedeljo, 20. decembra. Lahko bi se zgodilo, da bi del volivcev zaradi obstoječega razočaranja nad politiko in razmerami v državi ponovno ostal doma, kot se je to zgodilo na zadnjih predčasnih parlamentarnih volitvah. Zaradi volilne abstinence bi bila na referendumu lahko ogrožena zmaga Koalicije z naslovom Za otroke gre. Nov komentar pred referendumom z naslovom *Za versko svobodo in otroke gre* je v novi številki slovenskega katoliškega tednika Družina objavil pater Tadej Strehovec, ki je tudi znan pravni izvedenec. Glede nekaterih posledic, ki bi jih imela morebitna urednišev novele zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, je sporočil: "Predstavljajte si, da živite v državi, v kateri bi na recepte najemali revne ženske, da bi proti plačilu rojevale in prodajale svoje otroke dvema moškima. Zamislite si, da bi v šoli, v imenu boja proti pedsodkom, vašega otroka in vnuka učili, naj se oblači in obnaša kot ženska, deklice pa navduševali, naj v prostih spisih uporabljajo moški spol in hodijo na moška stranišča. Ali, če gremo še dlje, predstavljajte si, da bi poslali svojega otroka v katoliško šolo in bi ga tamkajšnji učitelj brez soglasja staršev poučevali o teoriji spola, če pa šola takšnega pouka v novi državni ideologiji ne bi zagotavljala, pa bi izgubila javno financiranje". Pisec obravnavanega komentarja je spomnil, "da bomo o tem, kako bosta zakonska zveza in družina opredeljeni v zakonodaji, šolskih programih in vrtcih, odločili vsi volivci. Poslanci so o tem konec letošnjega marca sprejeli enega najbolj spornih zakonov v zgodovini našega naroda. Ukinitve tisočletja starega instituta naravne zveze moža in žene so nedomestili z izrazom "skupnost dveh oseb". S tem so namenoma odprli vrata politični eliti, da v rojstnih listih ukine maternostvo in očetovstvo, ukine ideološko nevtralni šolski prostor, spremeni

šolske programe, uvede letne kvote otrok za posvajanje homoseksualcev, uvede brezplačne umetne oploditve za telesno zdrave lezbičke na stroške nas davkoplačevalcev ter uvede pregranjanje za vse, ki se javno ne bodo strinjali z omenjeno na novo vzpostavljeno državno ideologijo. Katoličani se moramo zaradi vsega naštetega zavedati silne moči vrednote družine in nujnosti, da se za njeno ohranitev na zadnje adventno nedeljo pogumno in ponosno odpravimo na referendum".

V kroniko dogajanja v Sloveniji v prejšnjih dneh je vključeno tudi pomembno obvestilo Apostolske nunciature v

Nadškof Alojz Uran

Sloveniji, "da je nadškof Alojz Uran od Svetega sedeža prejel dovoljenje, da se po bivanju v tujini lahko vrne v Slovenijo". Spomnimo naj, da je nekdanji ljubljanski nadškof, metropolit in monsinjor ter nekdanji predsednik Slovenske škofovske konference poleti leta 2012 moral sprejeti sklep vatičanske Kongregacije za škofo, naj se začasno umakne iz Slovenije. V začetku naslednjega leta se je preselil v Trst k tamkajšnjim slovenskim vernikom,

Narthe Velikonja

ki so ga lepo sprejeli. Vzrokov za njegov umik uradno niso nikoli pojasnili. Nekdanji nadškof Alojz Uran se bo torej vrnil v Ljubljano, kjer se ga iskreno veselijo. Žal pa je bolan in je bil pred kratkim v ljubljanskem kliničnem centru operiran na srcu.

Iz kronike dogajanj sporočamo novico, ki je gotovo pomembnejša in značilna za razmere v Sloveniji. Primož Kališnik, odgovorni urednik revije Polet, priloge dnevnika Delo, je v novi številki priloge lepo in z navdušenjem opisal Kočevski rog, toda omenjal je samo veličastno naravo in medvede, ki jih tam ni srečal. Urednik in časnikar pa ni niti z besedo omenil, da je Kočevski rog predvsem znan kot prizorišče povojnih pobojev tisočev domobrancev in civilnih oseb. Pač pa se je v svojem članku podrobno in natančno razpisal o omenjenem območju, kjer so nekoč živeli Kočevjarji ali Kočevski Nemci. Ob spoštovanju in upoštevanju drugih nam je seveda bližji primer pesnika Narthe Velikonje, ki ga je revolucionarno sodišče med prvimi po vojni obsodilo na smrt. Bil je v skupini enajstih obtožencev, ki so jih uvrstili v skupino t. i. razrednih sovražnikov. Vsi so bili na isti dan obsodeni na smrt, naslednji dan je sodbo potrdilo višje sodišče, dan zatem pa so bile usmrtitve izvršene. Pesnik Narthe Velikonja je bil rojen 8. junija 1891 na Predmeji nad Ajdovščino, bil je oče dvanajstih otrok, njegov grob pa je neznan. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je pred kratkim izdalo odločbo, s katero je odpravilo sodbo revolucionarnega sodišča, ki je pesnika obsodilo na smrt. Člani sodnega senata so sedaj ugotovili, da dejanja in stanja, zaradi katerih je bil obsojen in umorjen, po zakonu niso bila kazniva dejanja. Obsojen je bil brez navedbe kaznivih dejanj, le kot "ideolog belogardizma".

Marijan Drobež

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO / SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE Premiera: Peer Gynt

Izmuzljivi, samozadostni sanjač in iskalec

Letošnjo gledališko sezono Slovenskega stalnega gledališča je njegov umetniški vodja Eduard Miler, eden izmed najboljših slovenskih režiserjev z izrazitim, razpoznavnim umetniškim opusom ne samo na Slovenskem, ampak tudi v tujini, usmeril v raziskovanje posameznikovega jaza. S tem je dal repertoarju trd, težak pečat, pod katerim tiho zahtevne vsebine (pa tudi nekaj humorja), ki seveda niso lastne le dramskim protagonistom, ampak vsem nam. Saj smo bolj ali manj vsi iskanci in raziskovalci svojih najbolj skritih globlin. Ta jaz, ki bi ga vsi radi dodobra spoznali, pa je navadno prikrit z več plastmi. Le-te, tudi najtanjše, je treba - kot pri čebuli - čim bolj vestno in natančno odluščati, da pridemo do jedra. Upati je, da to ni prazno, kakor je z osuplostjo odkril protagonist ali antijunak istoimenske Ibsenove, najbolj igrane mojstrovine, *Peer Gynt*, ko je ob koncu svojih dni iskal bistvo svoje duše in je le-to hotel odkupiti od Gumbarja (Smrti). Ta pa je prepričan, da Peerovo življenje ne velja več kot star, zlizan gumb brez luknjic, ki ga je treba stopiti, da bi ga prekovali v novega.

Za uvratno predstavo letošnje sezone SSG, ki se je začela v petek, 6. novembra 2015, v Kulturnem domu v Trstu - veselo so jo oznanjali bučni zvoki Avenikovih melodij, tudi na ul. Petronio, ki jih je v živo izvajal ansambel Dej š'en litro - je Eduard Miler izbral prav dramsko pesnitev *Peer Gynt* slovitga norveškega dramatika Henrika Ibsena (1826-1906), najpomembnejšega evropskega dramatika

v 2. polovici 19. stoletja, v prevodu Milana Jesiha. Kot avtorica priredbe in dramaturginja se je podpisala Žanina Mirčevska. Ibsenovo zadnje delo v verzih *Peer Gynt* iz l. 1867 literarni kritiki uvrščajo v njegovo prvo dramsko obdobje, t. i. nacionalno - romantično (1850-1875), z zgodovinsko in nacionalno tematiko. Ibsena je za dramo *Peer Gynt*, v kateri se, mestoma tudi z duhovitimi preblistki - prepletajo resnični dogodki in avtobiografski izseki ter pravljične prvine, navdihnila norveška ljudska pripovedka o raziskovalcu in potepuhu. Ibsen je to tematično preiral tako, da je vsebina zadovoljila večplastnost, ki jo je mogoče razlagati in skušati razvozlati na različne načine. V njej lahko vidimo le protagonista kot neozdravljivega, nedoraslega sanjača, ki nikoli ne stopi v resnični svet, ampak se zateka v svoj domišljijški prostor in zelo rad lebdi v njem in tam se mu izpolnijo vse nemogoče želje postati nekdo. V bistvu je le bahač, zapeljavec, lažnivec, pustolovec, pijanec, samovšečnež, megaloman, egoist, iskalec svoje koristi ..., pa tudi strahopetec, ki ne zmore pogledati resnici v oči in

zaživeti resnično, polno življenje. Z njim je, po mnenju nekaterih kritikov, avtor želel izpostaviti vse slabosti Norvežanov. Svoji sonarodnjakov očitno ni imel preveč "v čislih"! Gotovo je *Peer Gynt* negativec, pa vendar spremlja gledalec njegovo življenjsko pot z nekakšnim sočutjem, ker v njem uvidi vsaj delček (morda pa veliko več!) sebe. Kdo se ne bi kot on

rad vdalj sanjskemu, fikcijskemu svetu, namesto da bi se vsakodnevno boril s kruto stvarnostjo, ki nas večkrat silijo v take negativne drže, ki jih razbiramo v značajskih in psiholoških potezah tega človeka. Le-te se znajde tudi med trolji - bajeslovnimi bitji, ki tu simbolizirajo "dno človeškega" -, ko bi se odpovedal vsemu človeškemu, "postal bi žival", le da bi zavladal in se tako priboril do časti,

nekega statusa, ki ga je zasledoval vse življenje v svojih domišljijških blodnjah, kjer je na "krilatem jelenju premagoval vse ovire". Prav tako kakor sta z materjo uhajala iz realnega sveta, iz revščine, v katero ju je pahnil Peerov oče, pridanič. V svoji domišljijški pustolovščini se Peer srečuje tudi z Vijugom - z lastnim jazom? - ki mu svetuje, naj hodi le naokrog, naj vijuga, tako da bo zmeraj obšel težave in se z njimi ne bo nikdar naravnost spopadel. Pa tudi med norce "pade", ki mu vzklikajo, da je "razum mrtev" in prav njega, Peerja, razglasijo za kralja. Ko se ob koncu življenja znajde sam, ubog in brez nikogar, se začne njegovo barantanje za lastno dušo: saj vendar ni zakrivil takih groznih dejanj, da bi moral v pekel, a tudi za raj ni, ker je brez dobrih del. Tako ostaja nekje vmes, med dobrim in slabim. Povprečen človek pač, ki ga iz te situacije lahko rešijo le vera, upanje in ljubezen; te pa nosi v sebi njegova mati oz. ljubica Solveig, ki ga zvesto čaka in ga ljubi brezpogojno ter je gotovo njegova antagonistka v dobrem, etičnem.

Globoka Ibsenova drama z mračnimi in svetlimi lisami, ki jih vsak človek nosi s seboj celo življenje, se je enkratno izkristalizirala v pronicljivem interpretacijskem pristopu in umetniškem zanosu režiserja Milerja, ki je zarezal v srčiko teksta s poudarjanjem protagonistevega iskanja jaza z nebrzdanimi domišljijškimi poleti do poslednje "streznitve". Saj smo navsezadnje vsi malce kot Peer Gynt, nenehni iskanci nečesa, smisla našega bivanja, in se večkrat zatekamo v sanje, želje, čeprav vemo, da so neizpolnjive, obešamo se na

drobne bilke, dokler ne pademo na trda tla. Predstava, ki je nastala kot koprodukcija SSG Trst, a glavno težo ima v njej brez dvoma Mestno gledališče ljubljansko s svojimi imenitnimi igralci, vsakogar nagovarja in vsakdo lahko iz nje izlušči nekaj zase, v razmislek in obogatitev. Za to imajo veliko zaslug režiser Miler s svojimi razbiranjem izzivalno zahtevnega teksta in igralci, z Matejem Pucem na čelu, ki je z vsakovrstnimi odtenki naddrobno izrisal zelo kompleksen, izvjalško večplasten lik protagonista, okrog katerega se suče cela plejada drugih nič manj pomembnih likov, ki jih je, glede na njihov domišljijški ali simbolični izvor težko "utelesiti". Ta zahtevni igralski izziv so sprejeli in izvrstno opravili naloge Ivana Krajnc (posebno kot svetla pojava Solveig), Primož Pirnat (predvsem enkratno izrazil kot Gumbar in Vijug), Nina Rakovec, med drugim kot razumevajoča mati, Domen Valič, Jure Kopusar kot gost in Vladimir Jurc.

V neko fikcijsko nadčasnost z mračnim prizvokom dogajanje uokvirja visoka polkrožna, v sivino odeta, "stena", polna "vrat", izza katerih se pojavljajo nastopajoči liki, predvsem vznemirjajoči troli (prizor s "fekalijami, padajočimi v nočno posodo, in še s čim", bi režiser lahko opustil, če bi pomislil na občutljive želodce gledalcev!) s svojimi telesnimi hibami, ki jih izredno učinkovito ponazarjajo in poudarjajo kostumi po zamisli kostumografije Jelene Prokovič. Na splošno odrsko sliko in gledalčevo razpoloženje vplivata tudi osvetlitev prizorišča (Andrej Hajdinjak) in glasbena oprema, ki jo je dognano izbral sam režiser Miler.

Iva Koršič

Glasbena prireditev ob prazniku otrok in slovenske pesmi 40. jubilej otroškega zbora SKPD F. B. Sedej iz Števerjana

KRAJŠI ZGODOVINSKI ORIS DO LETA 1975

Otroški pevski zbor iz Števerjana deluje nepretrgoma od oktobra l. 1975. V tistih letih se je namreč čutila potreba po obnovi otroškega zbora, ki je deloval že vrsto let. Njegove korenine segajo v leta po prvi svetovni vojni, razvoj sestava pa je povezan z nastankom števerjanskega mešanega pevskega zbora. Števerjanci so od nekdaj radi peli, starejši pa so veseli do petja posredovali tudi mlajšim rodovom. G. Ciril Sedej si je po svojem prihodu v vas l. 1920 veliko prizadeval za cerkveno petje. Podpiral je rast otroškega zbora, ki ga je v 30. letih 20. stoletja vodil komaj devetnajstleten mladenič Lojze Rožič. Zaradi vojaških obveznosti je moral zbežati čez mejo v Jugoslavijo in se v rodni Števerjan ni nikdar več vrnil. G. Sedej je nadaljeval načrtovanje šolanja mladih organistov in jih sam tudi gmotno podpiral. Kasneje je za otroški zbor skrbel mlad organist France Gravnar, ki pa je podlegel pljučni bolezni in komaj dvajsetleten umrl. Za njim je otroke za kratek čas vodil Ivo Gravnar. G. Sedej je še naprej podpiral mladino in nekaj mladih sil se je odločilo za študij glasbe pri prof. Emilu Komelu. Med temi je bila tudi domačinka Ada Gabrovce. Brez dvoma usklajevanje študija glasbe z delom v tovarni ni bilo lahko. Zelo rada je pela, ljubila je otroke in se je pri dragocenih lekcijah prof. Komela tudi veliko naučila. Takoj po drugi svetovni vojni je v nelahkih razmerah učila otroke lepega petja prav učiteljica Ada Gabrovce. Dobrih dvajset let jim je posredovala veselje in ljubezen do petja ter slovenske pesmi. Otroški zbor se sicer ni redno srečeval pri tedenskih vajah, vendar so otroci velikokrat nastopali, v Števerjanu, Gorici in bližnji okolici. Leta 1945 se je zbor peljal z vlakom v Trst, kjer je pel za postajo Radio Trst A. Takrat je bila skupina zelo številna, pelo je nad 40 števerjanskih grl!

Leta 1949 je v Števerjan prišel pevodnja in organist Herman Srebrnič, ki je znal navdušiti domačine za petje. Veliko zaslug je imel za nastanek mešanega zbora v števerjanskem društvu, ne smemo pa pozabiti, da je vzpodbujal tudi starše, naj pošiljajo otroke k pevske vajah. Leta 1952 je na koncertu med Borovci vodil kar pet pevske skupin, med temi tudi

Mladinski zbor in Otroški zbor. Otroški zbor je nato spet nastopal pod vodstvom učiteljice Ade Gabrovce, ki je za otroke skrbel od 70. let. V petletju 1970 – 1975 je vodenje zbora prevzela Snežica

menjavje pevovodkinje. Učiteljica Anka Černic je pustila vodenje zbora, otroci pa so ji vedno ostali v srcu. Zbor je začasno prevzel takratni bogoslovec v Števerjanu, Karel Bolčina.

Foto I. Škorjanc

Černic. V tem obdobju sicer ni redno deloval, le priložnostno se je pripravljala na nastope v domači vasi in bližnji okolici.

DEJAVNOST ZBORA V ZADNJIH ŠTIRIDESETIH LETIH

Slovensko katoliško prosvetno društvo F. B. Sedej se od nekdaj ponaša z razvejanim in pestrim delovanjem. Poleg mešanega zbora, ki izhaja iz cerkvenega, je pomemben Otroški oz. Mladinski zbor. Začetek obeh sestavov in nadaljnji razvoj sta med sabo tesno povezana. Otroci radi pojejo in jim je verjetno ta način sporočanja najboljši. Večkrat so člani domačega društva poskusili ustanoviti Otroški zbor, ki bi enkrat tedensko združeval male pevce, a zaveda se ni zlahka uresničila. Jeseni l. 1975 je Otroški oz. Mladinski zbor zadiral v svoji polnosti in pričel neprekinjeno delovanje. Gonilna sila zbora je bila od vsega začetka učiteljica Anka Černic, ki je s svojo zagnanostjo, ljubeznijo do petja in otrok vodila pevске vaje ob nedeljah zjutraj ob 9. uri. S potrpljenjem in dobro voljo je privabila lepo število pevcov. V sezoni 1977/78 je zbor sestavljalo nad 50 otrok, leto kasneje pa celo nad 60! Število je zatem nihalo: vsekar pa je glasbena didaktika zahtevala, da se zbor razdeli v dve skupini. Malčki iz vrtca in otroci prvih treh razredov osnovne šole so sestavljali Otroški zbor, otroci zadnjih dveh razredov osnovne šole in srednješolci pa Mladinski zbor.

V sezoni 1987/88 je prišlo do za-

Nekaj let kasneje, oktobra l. 1990, je mesto zborovodje zasedla Valentina Humar. Verjetno je bilo zadnje desetletje 20. stoletja eno najbolj zahtevnih za

Otroški zbor: zaradi upada rojstev se je število pevcov znatno zmanjšalo. Nihče pa ni pozabil, da je Otroški zbor zelo pomemben za obstoj slovenske pesmi, besede in življenja v vasi ter samega prosvetnega društva. Kljub majhnemu številu pevcov - sestav je tedaj štel od 10 do 15 otrok - je zbor še naprej redno deloval in nastopal na Goriškem, Tržaškem in v bližnji Sloveniji. Za obstoj le-tega imajo zasluge tudi starši, ki so otroke redno pošiljali k pevske vajah. V sezoni 1995/96 je bil pri vajah uveden študij Orffovih instrumentov v sodelovanju s Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice. Pri tem je zborovodkinji Valentini Humar pomagal profesor Fabio Devetak.

Z januarjem 2003 je začela voditi zbor Eliana Humar vse do konca sezone 2005/06. Zaradi starostnih razlik otrok se je v sezoni 2004/05 zbor spet razdelil v dve skupini: Otroški in Mladinski zbor. Mali pevci so vadili ob nedeljah po sv. maši ob 11. uri v pevske sobi Sedejevega doma. V sezoni 2006/07 je

sprejela vodstvo zbora Emanuela Koren, od septembra 2007 pa Martina Hlede, v krajših obdobjih pa sta ji na pomoč priskočili tudi Stefania Beretta in Liza Terčič. Leta 2005 je otroški zbor izdal zgoščenko *Pesem je naše veselje*. Danes

otroci vadijo vedno ob nedeljah pred sv. mašo ob 10. uri. Velik pomen imajo tudi vsi spremlevalci zbora in tisti, ki stojijo pevcem ob strani v zakulisju. V prvih letih delovanja so za prevoz otrok skrbeli Ida Komjanc, Robert Beretta, Stanko Škorjanc in drugi. Otroški zbor pa so v vseh teh letih na glasbila spremljali: Herman Srebrnič (orgle), Michela De Castro (orgle, harmonika), Saša Hlede (harmonika), Janez Terpin, Mihael Corsi, Anka Bensa, Nikolaj Pintar, Luka in Marko Klanjšček, Manuel Pintar, Gabrijel Lango, Elija in Fabijan Mužič (kitara), Karel Bolčina, Andrejka Hlede, Valentina Pavio, Irena Bednarich, Barbara Peršič, Eliana Humar in Martina Valentinčič (klavir).

Mislim, da je cilj Otroškega zbora spoznavanje in druženje otrok, poleg tega pa še zahtevnejša naloga: da otroci vzljubijo petje in slovenske pesmi. Naj pripišem še misel znanega skladatelja in dirigenta Vytavtausa Miškinitisa: "Če kdo

začne peti pri šestih ali sedmih letih, gotovo ne bo krenil na kriva pota, ampak bo postal kulturn in izobražen človek. /.../ Če verjame v glasbo, je glasba lahko zelo pomembno zdravilo za zelo veliko stvari, celo za celotno otrokovo prihodnost".

KAKO SRCE SE VESELJ, KO LEPA PESEM ZADONI

Slovensko katoliško prosvetno društvo F. B. Sedej se od svojega nastanka ponaša z razvejanim in pestrim delovanjem; posamezne sezone so programsko nabite ter vsebinsko kakovostne. V šestdesletnem neprekinjenem delovanju se pri društvu večkrat srečujejo s pomembnimi obletnicami, ki jih beležijo posamezne včlanjene skupine in jih je vredno primerno obeležiti. Tako smo prišli do leta 2015, ko Števerjanci proslavljajo pomemben jubilej, in sicer 40-let-

nico nepretrganega delovanja Otroškega zbora. Prav lepa množica domačinov in prijateljev se je zbrala na praznični glasbeni prireditvi z naslovom *Kako srce se veseli, ko lepa pesem zadoni* v nedeljo, 15. novembra 2015, ob 17. uri v Sedejevem domu, da bi skupaj obeležili ta mejnik. Blaženi Anton Martin Slomšek je dejal, da je petje božji

dar. Tudi Števerjanci se lahko ponašajo, da je vaški Otroški zbor božji dar za celotno verno občestvo, za SKPD Francišek B. Sedej in za vso vas nasploh.

Osrednjo točko so seveda predstavljali otroci, saj je bil praznik namenjen prav njim, njihovi pripravljenosti, poštvalnosti in vztrajnosti. Otroški zbor je ljubko pričel nastop z *Murenčki Janeza Hvaleja in Če bi se svet nazaj vrtil*, ki jo je uglasbil Tadej Valsle. Mladi pevci so nadaljevali s pesmicama *Huda mravljica* in *Monika*, ki ju je priredil Tomaž Habe, *Kresniček*, izpod peresa Radovana Gobca, Vitja Avsec je podpisal pesmico *Stonoga* in še *Sedem lisic* Borisa Vremsaka, *Kdo živi v tej hišici?* Alda Kumarja, *Čokolada* Matevža Goršiča ter nekaj pesmi Lojzeta Kranjčana: *Zajček Zlatko*, *Recept za palačinke* in *Sola za klovnove*. Otroški zbor je končal nastop s priljubljenim *Venčkom narodnih pesmi*. Malčke je z materinsko toplino vodila talentirana zborovodkinja Martina Hlede.

Prireditev je bila zelo dobro nastavljena, saj je zaobjela pevske, gledališke in plesne segmente, kar je dalo poseben čar celotnemu večeru. Za pevske in plesne točke so poskrbeli otroci sami, gledališki ton pa so dali izkušeni števerjanski igralci Nikolaj Pintar, Stefania Beretta in Ilaria Bergnach. Glavna vloga je bila zapisana na kožo izjemen Nikolaju Pintarju, ki je uprizoril potujočega pevca; le-ta je povezoval večer s predstavivijo

posameznih pesmi. Poseben čar trenutka so gledalci doživeli, ko je izza kulisa lahko zaplesal kresniček v izvedbi Stefanie Beretta, ob spremstvu najmlajših pevcov; pošteno pa so se vsi skupaj nasmejali, ko je pricapljal na oder neroden in grob klovn, ki ga je posebilo Ilaria Bergnach. Glasbeni ansambel so sestavljali Martina Valentinčič (klavir), Emanuela Koren (violina), Fabijan Mužič (harmonika), Elija Mužič (kitara) ter Matija in Mihael Corsi (bas kitara). Režijo je podpisal Franko Žerjal, ki je poskrbel tudi za scenografijo. Koreografijo si je zamislila Monika Zajšek. Za grafični prelom in fotografije gledališkega lista, ki povzemajo motiv likovne opreme prizorišča, je poskrbel Igor Škorjanc. Pisane kostume sta odbrali in z majhnimi detajli obogatili Snežica Černic in Annamaria Uršič, ob pomoči Irene Grusovin. Nepogrešljivi so tudi tehnični

mojstri, ki so se tudi tokrat izkazali, in sicer Niko Di Battista, Aljoša Dorni in Evgen Komjanc ter izkušeni člani tehnične ekipe Dramske družine F. B. Sedej, in sicer Katja Dorni, Marko Lutman, Jan Leopoli, Janez Terpin. Dragoceno pomoč v zakulisju sta nudili Nikol Dorni in Liza Terčič.

Ob koncu je stopila na oder mlada Ema Terpin, ki je v imenu vseh članov društva podala zahvalno misel vsem, ki podpirajo lepo petje v vasi, in vsem, ki so velikodušno priskočili na pomoč pri izpeljavi jubilejnega večera. Sledili so pozdravi gostov. Na oder so stopili županja občine Števerjan Franca Padovan, predsednik ZCPZ iz Gorice Dario Bertinazzi, podpredsednik ZSKP iz Gorice Miloš Čotar, predsednik SSO Walter Bandelj in domači župnik Marijan Markežič. V dvorani je bil tudi predsednik pokrajinskega sveta SSK Silvan Primožič.

Ob tem jubileju je prav, da najprej iz srca čestitamo vsem vzgojiteljem, ki so se v letih zvrstili v vlogi duše zbora, staršem, otrokom in vsem, ki jim je zbor pri srcu. Bistveni cilj Otroškega zbora je socializacija in druženje otrok, ob tem pa tudi zahtevnejša naloga, da otroci vzljubijo petje in slovensko pesem. Mislim, da je to mladim Števerjancem znano.

Marjan Drufovka
(več slik na www.noviglas.eu)

Martina Hlede

Nikolaj Pintar

Ilaria Bergnach

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (89)

OPERACIJA ŽRELNICE

Žrelnica je del imunskega sistema, je del limfatičnega tkiva, je del vezivnega tkiva. Ko se otrok rodi, se pljuča razprejo in otrok zadihava, takrat od matere prejme prve dobre bakterije, ki naselijo njegov prebavni trakt. V tistem trenutku se je črevesje pri otroku začelo formirati. Če se otrok ne rodi skozi vaginalni kanal, vemo, da njegovo črevesje naselijo druge bakterije, in če ni dojen, je tudi tako. V črevesju ni bifidobakterij, ampak pretežno clostridi in streptokoki.

Kot vemo, je pri odraslem človeku sedež imunskega sistema v črevesju. Ko se pri dojenčku črevesje šele formira, pa ni tako, sedež imunskega sistema je v limfi, in sicer mandlji, žrelnica in ostale žleze so del imunskega sistema.

Ko telo napadejo virusi, bakterije, žleze delajo pospešeno, da se telo lahko brani pred okužbo in da ga same branijo, zgodi pa se, da se v tem primeru žleze lahko povečajo. Povečana žrelnica povzroča veliko težav, saj lahko med drugim zmanjša sluh otroka, če se to večkrat dogaja, pediater predlaga operacijo

žrelnice.

V moji sprejemnici se mi je že večkrat zgodilo, da so se mamice operaciji žrelnice izognile, in sicer zelo enostavno. Ko je žrelnica povečana, je vneta, veliko dela ima, ker se bori proti virusom, bakterijam. Če ji v tem primeru pošljemo pomoč, se bo nje delovanje zmanjšalo in se bo tudi vnetje zmanjšalo. In tako se tudi zgodi. Otroku ali dojenčku vnesemo s hrano višjo dozo probiotika, ki deluje protivnetno, Lactobacillus lactis in casei ter Bifidum bifidum 3 kapsule ali vrečke na dan za 3 dni in žrelnica se avtomatsko zmanjša. V teh dneh je potrebno otroka še moxati na predelu hrbtna 20 minut vsak večer (glej moj posnetek na YouTube o moxi) in izključiti iz prehrane mlečne izdelke. Večerje morajo tudi biti zelenjavne ali mesne brez ogljikovih hidratov, sadja in sladkarij. V enem tednu se stanje umiri in žrelnica se zmanjša. Vredno je poskusiti, če ne učinkuje, pa lahko še vedno greste na operacijo. Probiotično kuro, 1 vrečko na dan, delamo še 2 meseca. Iščimo zdravje!

www.saeka.si

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik prof. Peter Černic

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredištvu v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredištvu v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 19 F 08532 12400 00000730643, SWIFT ali BIC koda: ICRAITRESO

ali IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C

naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasju. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC
Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 17. novembra, ob 14. uri.

Zdaj, ko ne sanjamo več o združenju svobodnih narodov

Kdo stoji za tem norim sirtakijem?

Da nekaj ni v redu, vemo že nekaj časa. Da ni vse tako, kot je bilo, ampak je vsak dan slabše, slutimo že dolgo. Občutek je nadvse neprijeten. Se pred nekaj leti se mi je zdelo, da trezno in zavestno spremljam vse to, kar se na svetu in okoli nas dogaja, in da sledim politiki in politikom. Sedaj je vse nekako drugače, kot bi nam ušlo iz rok,

kam in bančnim mogotcem. V nerazumljivo prekladanje figur na šahovnici so se vključili še pristaši Grilla, ki, čeprav so se predstavili na volitvah, niso hoteli sodelovati v nobeni vladi. To da nekdo kandidira in potem noče vladati, ker nima absolutne večine, je dokaj nenavadno, celo noro. Kraja glasov ali tiha podpora načrtovanim potezam???

sem naravnega, cepiva ne. In strah me je, ko v povsem zanesljivi reviji berem, da farmacevtika pripravljajo cepivo proti stresu, ki naj bi vplivalo na naš živčni sistem. Sirtaki farmacevtskih družb, ki si počasi pridobivajo popoln monopol nad našim življenjem. Zanimivo je, da je vse to že pred mnogo časa prerokoval George

ne bi bili prepuščeni na milost in nemilost oziroma socialni podpori. Zakaj je tako, čigav je ta načrt in kam pelje, ne vemo, le slutimo lahko, da prinaša velike, za vse neprijetne spremembe. Ko na javnih omrežjih berem objave tako imenovanih levičarjev, ki pravijo, da Mohamed dela na črno za dva evra na uro in zato nikomur ne škoduje, mi gre na smeh. Seveda škoduje, najprej sebi in svojim, nato pravni državi, nato še nam. Kajti, če on dela za dva evra na uro, bomo morali v kratkem tudi mi garati za isti denar. In dobro vemo, da tisti, ki nam vladajo, pričakujejo in načrtujejo ravno to. Pravice in denar počasi izginjajo. Za zdravstvo ga je vsako leto

manj. Za nemočne in ostarele tudi. Denarja za pomožne učitelje, za spremljevalce, za oskrbo ostarelih ni več. Podobno ni več oziroma vse manj je tudi denarja in pravic za našo slovensko manjšino. Saj to je tudi naravno, manjšina v dobi globalizacije, norih ekonomskih interesov in ob kulturi, ki iz dneva v dan izgublja pomen v družbi, nima več nikakršne vloge, celo nepotrebna in odveč postaja. Medtem ko pišem tale članek, je moja prijateljica in sosedka Marijena na Facebooku objavila posnetek stoletnih oljčnih dreves, ki so pred dnevi, točneje četrtega novembra, padla pod bagri v kraju Torchiarolo, na italijanskem jugu. Med podrtimi krošnjami in

koreninami, ki nemo usihajo pod jesenskim soncem, ugašajo zadnji zvoki sirtakija in umira vsako upanje. Ko gledaš posnetke izrutih dreves, ki so predstavljala za mnoge družine edini vir dohodka, obenem pa so bila del tradicije in pokrajine, si ne moreš kaj, da ne bi se ponovno vprašal, kdo stoji za vsem tem in kam nas peljejo interesi tistih, ki jim sploh ne vemo imena. Oziroma jim pravimo Evropa. Jesen je, strah lega v srce, sirtakija ni več slišati, samo vprašanja se porajajo. Vsa dan več jih je. V vseh tistih, ki smo, ko smo bili še otroci, v šoli risali evropsko zastavo in načrtovali sanjsko združenje svobodnih narodov.

Suzi Pertot

kot da bi izgubili nit. Tisto logično nit, ki daje tudi možnost presoje in razumevanja. Začelo se je že pred časom, morda tedaj, ko so po vseh grških mestih pozno v noč plesali sirtaki in smo se tudi mi veselili, da bo Grkom uspelo ostati taki, kot so, in da bo Aleksis Cipras kljuboval evropskim pritiskom. Grčija je za trenutek vsem Evropejcem postala simbol upora proti neki višji sili, ki nam iz dneva v dan krati pridobljene pravice in gotovosti in ki ji pravimo Evropa. Grki, pa ne glede na očitke nekaterih, da premalo delajo, da hodijo prezgodaj v "penzijo", so sončni ljudje, veseli, odprti in svobodoljubni narod. In Mediteran so sanje, ki jih nosimo v sebi vsi. Od tam nekje namreč izvirata naša evropska kultura in način življenja. Vendar so dejstva kmalu utišala sirtakije in naše sanje o spremembah. Cipras je po nekaj tednih pogajanj sprejel skoraj vse evropske zahteve, podlegel pritiskom in pozabil na volilne obljube tistim, ki so mu sicer omogočili politični uspeh. Narod je moral zategniti pas in marsikatero požrati zato, da je od nekod začel kapati denar in se je država še bolj zadolžila. In tistokrat smo mi vsi pomislili, dobro se spomnim, da smo celo glasno ponavljali... tudi Cipras je tak kot ostali, tudi Cipras je izdal svoj narod in svoje volivce. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi v Italiji. Na primarnih strankarskih volitvah PD je dobil sicer največ glasov konservativno usmerjeni Bersani, a po nekaj neuspehih pri sestavljanju nove vlade je bil za premiera izbran Matteo Renzi. Vse skupaj se je v tistih dneh zdelo nekako čudno. Bersani, ki ga sicer ne podpiram, je bil tisti, ki ga je izbral ljudstvo, Renzi pa je oseba, ki je vsekakor bližje evropskemu vrhu, multinacional-

Od teh posameznih dogodkov gre vse skupaj samo navzdol. Predvsem svoboda tiska. Kot državljani, ki ima novinarstvo v srcu, čutim, da se piše in govori samo o tem, kar hočejo tisti, ki nam vladajo. Koliko ste na primer brali o TTIP-ju in kaj veste o tem trgovalnem sporazumu med ZDA in Evropo?? Malo ali nič. Pisalo se je nekaj skromnih vrstic, televizija je poročala še manj. Čeprav gre za trgovanje z našo prihodnostjo in našim zdravjem. Gospodarstveniki navajajo, da bi sporazum pripomogel h gospodarski rasti in k zvišanju evropskega BDP-ja, v resnici pa bi gospodarske korporacije in multinacionalne svobodno sklepale svoje posle mimo zakonov, ki varujejo potrošnike. A mi, potrošniki, smo vse manj pomembni v današnjem svetu, ki ga upravlja nevidna skupina mogotcev. Zelo malo pomembni so celo naši otroci. Pomislimo samo, kako smo se pred nekaj desetletji nekateri borili proti množičnemu cepljenju, ki ima negativne posledice na imunski sistem in zdravje. Najhujše nalezljive bolezni so že zdavnaj izginile, ne zahvaljujoč se cepljenju, najverjetneje zaradi kvalitetne prehrane, higiene in višjega življenjskega standarda. Ošpice in podobno pa so povsem normalne otroške bolezni, ki pri zdravem otroku nimajo in ne morejo imeti nobenih negativnih učinkov. Sama sem prebolela vodene kože pri dvainpetdesetih letih. Ali mislite, da je bilo hudo? Ne, za kakih deset dni nisem hodila med ljudi, zaradi prenašanja virusa, ponoči sem imela vročino, dobila sem srbeče izpuščaje, če verjameste ali ne, pa sem si podnevi vseeno privoščila kratek sprehod v gozd. Nič hujšega od blage gripe in nobene strahu. Bolezen je nekaj pov-

Orwell. Z Aldousom Huxlejem sta se prepirla, kako nas bodo imeli tirani pod kontrolo. Huxley je trdil, da bodo to dosegli s farmacevtskimi sredstvi, Orwell pa s pranjem možganov. Kot kaže, se dogaja oboje. Nekaj podobnega pranju možganov je tudi poročanje o begunski krizi, ki bega zadnje čase vse nas, predvsem pa našo ubogo, ostarelo, utrujeno in izprijeno Evropo. Mediji nas bombardirajo s slikami nežnih otroških očk, neskončnih vrst, premraženih teles. Saj nihče ne trdi, da bi morali te ljudi napadati ali kaj podobnega. Nekaj težkih, nerešenih vprašanj pa vseeno lebdi v zraku. Zakaj nenadoma ta množica beguncev? Kdo jim je dal informacije za pot, za zaposlitvene možnosti v Nemčiji in drugih državah? Komu bo koristna ta popolna globalizacija sveta in Evrope, kjer bo vladal policijski red?? Najprej o beguncih, ki umirajo v vodah Mediterana. Ko bi bilo nekaterim državam, recimo Nemčiji, zares mar za njihova življenja, bi se gotovo našla drugačna boljša pot za pomoč in reševanje. Verjetno bi bilo veliko lažje organizirati večje zbirne centre v nekaterih afriških državah, pod pokroviteljstvom OZN. Tam bi lahko preverili, kdo zares potrebuje pomoč in beži pred vojno, nato bi te ljudi varno, denimo z letalom, prepeljali v Evropo. Pomislimo samo, da morajo posamezniki tihotapcem z ljudmi plačati tudi po 12.000 evrov, to pa petčlansko družino stane kar 60.000 evrov. Komu gre v žep ta denar? Nekateri pravijo, da gre celo v roke islamskim teroristom, sama nimam podatkov o tem in nočem nič reči, gotovo pa je, da ne gre v poštene roke. Ko bi ostal v rokah beguncev, bi si ti lahko v Evropi za silo uredili življenje in

JURIJ PALJK

TAKO PAČ JE!

22

Letošnja jesen je krasna, po dolgih letih lahko spet vsi tisti, ki imamo radi jesenske barve, uživamo ob pogledu na drevesa, gozdove in na široko barvno paleto toplih jesenskih barv, ki se iz dneva v dan spreminjajo. Kar nekaj let ni bilo take jeseni, kot jo imamo letos, vsaj tako se mi zdi, saj sem zadnja leta včasih imel občutek, da razen jesenskega dežja ter mučne megle nismo imeli nobene jeseni. Pogrešal sem to čudovito obarvanost jesenskega listja na drevesih, grmičevju, v naravi, pogrešal sem pravo jesen. Pa se vseeno sprašujem, kako je mogoče, da je toliko ljudi v naši sredini, ki ne cenijo lepote okrog nas. Kot da bi postali sredi vsakodnevnega vrveža slepi, neobčutiljivi, kot da bi imeli kamen namesto srca. In nič več me ne preseneča, najbrž zato, ker me ta vsesplošna neobčutiljivost, ta brezbržni "Tako pač je"! vedno znova preseneča, predvsem to ne, kako malo posluha za lepo in dobro je med vsemi nami v teh naših časih. Minuli konec tedna pa sem le našel minutko, dve, da sem šel peš od doma dobrih dvesto metrov stran, da sem lahko s prenosnim telefonom, ki ga imam vedno pri sebi, fotografiral čudovito krošnjo očarljivo lepega drevesa, ki raste na sosedovem vrtu. In sem pri tem pomislil, da si je treba za lepo vzeti čas. Vsak dan. In vedno znova. Krasno, elegantno krošnjo tega sosedovega dre-

= dvokrpi) je dobil zato, ker so pahljčasti listi preklani na dva dela. V evropske parke je ginko prišel že v 17. stoletju, za zdravljenje pa smo ga Evropejci začeli uporabljati šele pred približno 50 leti. Od enega svojih bralcev sem izvedel tudi podatek, da je za nekatero ginko sveto drevo, prebral pa sem tudi dolg zapis o njegovih zdravilnih učinkih. Vse to samo zato, ker sem že dobrih štirinajst dni, vsaj dvakrat na dan, videl to razkošno drevo, kako se je najprej pozlatilo, danes pa dobresedno žari s svojo rumeno, ki rahlo vleče na rdečo in me vsak dan znova preseneča, tako da moram biti pazljiv, ko se z avtomobilom peljem mimo, da gledam na ceste in ne vanj. In vedno znova ugotavljam, da ima prijatelj Stanko prav, ko pravi, da je drevo neopazno vse do jeseni, ko se razbohoti v fantastični jesenski zlati barvi. Ni me motilo, da me je čudno gledal mladi mož, ki se je peljal mimo, ko sem ravno fotografiral čudovito krošnjo ginka, ni me motilo niti to, da me je prav grdo pogledal neki sosed lastnika drevesa, v njegovem pogledu je bila namreč zgoščena vsa tista ozkost, majhnost in zaprtost človeka, ki je vajen živeti samo za skrbno zaprtimi vrati in za varno ograjo. Tudi nobenega posega v nikogaršnjo zasebnost ni bilo v mojem fotografiranju, saj sem slikal samo krošnjo, tako da bi fotografija, ki sem jo objavil, lahko bila posneta kjerkoli. To govorim zato, ker živim sredi ljudi, ki so dobresedno ob-

vesa, ki te dni naravnost žari v jesensko barviti lepoti, sem objavil na spletnem družbenem omrežju in ni minilo dosti časa, ko mi je prijatelj Stanko Rovtar razložil, da gre za drevo, ki se imenuje ginko in je v bistvu drevo fosil, saj je ostalo enako, kot je bilo pred 250 milijoni let, o čemer pričajo najdbe fosilov in podrobne botanične raziskave. Na spletu sem izvedel, da je za drevo dvokrpi ginko znanstveno ime Ginkgo biloba, kot sem tudi prebral, da je njegov izvor na Kitajskem. Na slovenski Wikipediji sem našel tudi ta podatek: "Domovina ginka je Kitajska. V naravi je skoraj izumrl, veliko pa ga gojijo v samostanskih in drugih vrtovih in parkih zaradi njegove estetske in zdravilne vrednosti. Kitajci ginko imenujejo Ya Chio, kar pomeni drevo z račjimi nogami, ker njegovi pahljčasti listi spominjajo na račjo plavut. Latinsko in slovensko rodovno ime (slovensko ginko oz. latinsko Ginkgo) pa izhajata iz japonščine, kjer ga zaradi oblike in barve plodov imenujejo srebrna marelica - ginkyo. Vrsto ime (biloba

sedeni z zasebnostjo, tako zelo, da ne pozdravijo niti sosedu, nikomur nikdar ne odpro in tudi umirajo vse po vrsti strogo zasebno, domala vsi v brezosebno belih bolniških sobah, za tesno zaprtimi vrati, če jih že kap nepričakovano in nenapovedano ne zadene in ne obležijo za nekaj dni sami v garaži, kot se je pred nekaj tedni zgodilo nekemu v kraju, kjer živim. In mi ta "Tako pač je"! , ki je vseprisoten in se k njegovi uporabi zatekajo tudi taki, ki se grede strogo zasebno, vse bolj preseda. Morda prav zato vedno bolj in prav zares vsak dan dobresedno iščem trenutke, ko lahko sredi sveta in okrog sebe znova najdem košček lepote, si ukradem čas zanj. Kajti za lepoto si je treba vzeti čas! In imeti srce, da se lahko ob razsanjani jesensko ugašeni ginkovi zlato rumeni krošnji vprašaš, kje imaš, če jih sploh še imaš, ti sam korenine, kajti za tako razkošno krošnjo je treba imeti globoke korenine!

S T. STRANI

Naša državna šola ...

Na srečanju, ki ga je kulturni hram priredil v sodelovanju s Krožkom Anton Gregorčič, je marsikdo poudaril, da so taka srečanja potrebna, saj spodbujajo iskanje skupnih smernic za razvoj pomembnih vidikov našega organiziranega življenja. Slovenska narodna skupnost v Italiji je namreč razvejena, eden izmed njenih stebrov pa je prav šola. Šolski sistem je skoraj 20 let v stalni reformi, je dejal Černic, ki je navedel nekaj zanimivih podatkov. Na Goriškem je 1710 dijakov, v celi deželi skoraj 4500, 500 učiteljskih mest, okrog 150 tajnikov in pomožnega osebja. "Gre torej za velik segment družbe, ki je del italijanskega šolskega sistema, nima pa avtonomije, ki bi si jo želeli". Ksenija Dobrila je začela z razveljavljivim podatkom, s porastjo števila vpisanih v naše šole v zadnjih 10 letih. Prej so namreč kar nekaj let zapirali razrede in šole. Razcvet se je začel zaradi družbenih, političnih in geopolitičnih premikov, "to je najbolj pozitivna nota, ki nas navdaja z optimizmom in željo, da preučimo in si dobro zamislimo vse strategije vključevanja vseh segmentov te šolske populacije". Pozitivno je tudi to, da se je razvila stroka: uzakonila se je visokošolska izobrazba za vzgojiteljice, učitelje, pedagoška specializacija za profesorje, kar se že pozna. Slovenci se lahko izobražujemo v Italiji in Sloveniji. Sistem pa je podvržen nenehnim spremembam, "stalno moramo opozarjati

na našo specifiko", naša šola je ves čas na prepihu. Primož Stranj je povedal, da v zadnjih treh šolskih reformah vidi "poskus združitve nezdružljivega": izboljšanje kakovosti na eni strani, zmanjšanje stroškov na drugi. Če Italija ne bo začela investirati v šolstvo, marsikaterega instrumenta za izboljšanje kakovosti ne bomo imeli. Nekatere specifične naše šole so lahko velika priložnost ali pa tudi vir težav. Ena takih značilnosti je jezik, ki gotovo pomeni veliko prednost, v zadnjih letih pa predstavlja tudi problem, saj se je spremenila "jezikovna struktura naših uporabnikov". Dvojni predznak ima tudi šolska struktura: do težav prihaja, ker je včasih predvidenih organizacijskih funkcij več kot razpoložljivih oseb, zato se kopičijo funkcije; obenem gre za prednost, saj poznavanje dijakov in osebja vodi do lažjega sprejemanja nekaterih odločitev, do lažje komunikacije itd. Stranj je naposled omenil še povezanost šole s teritorijem in celotno družbeno organiziranostjo. Tamara Blažina je najprej spregovorila o zakonskem osnutku, ki ga je predložila v senatu. To je bil "sad kolektivnega dela predvsem stroke"; v njem so bile strnjene vse potrebe, ki so se nakopičile v zadnjih letih, saj se je od odobritve zaščitnega zakona leta 2001 marsikaj spremenilo. Glavno "sporočilo" osnutka je takrat bilo *skrb za gojenje slovenskega jezika*, je dejala, "saj je poslanstvo naše

J. Prinčič

P. Stranj

T. Blažina

K. Dobrila

šole predvsem to, da gojimo slovenski jezik, kar je v danih razmerah težje, kot je bilo v preteklosti". Danes je tisto besedilo "zastarelo in odpira se vprašanje, ali je umestno še vedno vztrajati z zakonskim predlogom, ki bi celovito obravnaval našo šolo". Joško Prinčič je povedal, da je avtonomija žal prišla deset let prepozno. "Ko se je začelo govoriti o njej, so začela postopoma primanjkovati finančna sredstva". Sindikat slovenske šole danes držijo pokonci "z dobro voljo": dokler so imeli v Trstu možnost, da je bila ena oseba oproščena pouka, je bil sindikat zelo uspešen in prisoten. "V Gorici tega nismo nikoli imeli, vedno je slonel na prostovoljnem delu". Sindikat je priznan, naveden v zaščitnem zakonu, lahko se udeležuje sej na deželnem skrbništvu, toda "nima pravice do podpisa". V bistvu manjka pravo zakonsko priznanje njegove vloge. Slovenska šola brez svojega sindikata bi bila gotovo revnejša, saj "sindikat skrbi za potrebe celotnega šolstva". "Dobro šolo" je poslanka Blažina označila za poskus, da se po

več letih spet investira v šolstvo. V besedilo zakona 107 je bil vključen njen amandma, ki je predvidel ministrski odlok za slovenske šole. Pri dekretu so "startali zelo navdušeno", v skladu s smernicami ministrskih funkcio-narjev. Delali so si "utvaro, da bi s tem upravnim aktom rešili vse, kar se je nakopičilo v teh letih". Žal pa ni bilo tako: "Po eni strani zato, ker določeni argumenti ne sodijo v ministrski odlok, po drugi strani je bilo nesprejemljivo vse to, kar bi pomenilo dodatne stroške". Pri sklepnih analizi besedila v kabinetu ministra so določene zadeve črtali. Za nekatere je poslanka že dobila zagotovila, da "jih bodo vključili v naknadne akte". "Sredstva, predvidena za celoten italijanski šolski sistem, morajo biti namenjena tudi slovenskim šolam, saj so naši dijaki italijanski državljani, njihovi starši italijanski davkoplačevalci!" Dobra šola pomeni celo vrsto izvršilnih norm in ukrepov. Zato bomo morali vsi skupaj spremljati udejanjanje takih določil! Glede "dobre šole" je Prinčič izrazil razočaranje sindikata. Med drugim zato, ker zakon večkrat

poudarja specifiko naših šol, toda ne predvideva dodatnih finančnih sredstev zanje. Velik problem je priznavanje diplom: te stvari moramo reševati na deželni ravni in ne v Rimu, je zatrdil. Vsi tisti, ki se ukvarjajo s šolo, bi morali presoditi, katere so možne poti, da bi se deželni urad napolnil z upravno avtonomijo, je dodala Ksenija Dobrila. Najti moramo izhod, strategijo, da damo možnost naši šoli, da se obravnava kot italijanske šole. Stranj, ki vodi dve tehnični šoli, je o "dobri šoli" povedal, da "z besedami" spodbuja izmenjavo šola-delo, obstaja pa vrzel glede tega, kako bi lahko organizirali tak tip dejavnosti preko meje, saj sta zakonska sistema različna. Novost zakona 107 je razširitev tega didaktičnega modela tudi na liceje. Stranj je tudi povedal, da je upravljanje dveh šol, ene v Trstu in druge v Gorici, gotovo zahtevno. "Vsaka šola je svet zase", vsak kolektiv ustvarja svojo identiteto. "Stalno se mi dogaja, da iste probleme rešujem na popolnoma drugačne načine s čisto drugačnimi postopki in s čisto drugače dodeljenimi funkcijami". Paradoksalno pa to pome-

ni zanj veliko obogatitev. O Sociopsihopedagoški službi, ki je na Tržaškem obstajala že v 80. letih in jo trenutno preurejajo, je Ksenija Dobrila povedala, da jo moramo pač zahtevati, da se strukturira in sistemsko uredi tudi na Goriškem in Videmskem. Prinčič je v svojem zadnjem posegu poudaril, da je bilo z imenovanjem osebja pri slovenskem deželnem šolskem uradu 1. septembra lani ukinjeno osebje, ki je delovalo pri tržaškem

in goriškem skrbništvu. Gre za jasno kršenje zakona, trdi Prinčič, saj se po določilih zakona 38 stopnja zaščite naše skupnosti ne sme zmanjšati! Poslanka Blažina je na koncu poudarila, da naša vprašanja vladni niso zelo blizu. V zadnjih letih je prišlo do popolne prenove političnega kadra, zato "ga je potrebno sensibilizirati tudi glede manjšinskih vprašanj", saj "sedanji politični razred teh zadev ne pozna". Potrebno je, da imamo kot manjšina "skupna stališča"; tako nam lažje pomaga tudi Republika Slovenija. Zato so take okrogle mize potrebne, "da pridemo do skupnih gledanj". Na koncu je spregovoril še deželni svetnik Igor Gabrovec. Opozoril je na nekatere "pasti, ki so se hotele ali nehoti zapisale v zaščitnem zakonu", in na pojmovanje deželne avtonomije. "Poslanstvo šole je v tem, da vzgaja tudi v narodni pripadnosti", je naposled dejal Gabrovec. "Naša šola ni tečaj slovenskega jezika", nastala je zaradi nečesa drugega. Da pa bo lahko še naprej opravljala svojo vlogo in poslanstvo, potrebujemo dodatne kadre in sredstva.

Nasmmej se :-)

Končno odontoiatrija
TOP kakovosti
z **LOW COST** cenami

V naših zobozdravstvenih ordinacijah se opravljajo vsi redni posegi in vsa vzdrževanja estetskega izgleda. Naše ustanove so avantgarda sodobnih operativnih posegov, rekonstrukcije kosti in implantacij.

Implantacije **€370*** * Ponudba velja samo za november in december